

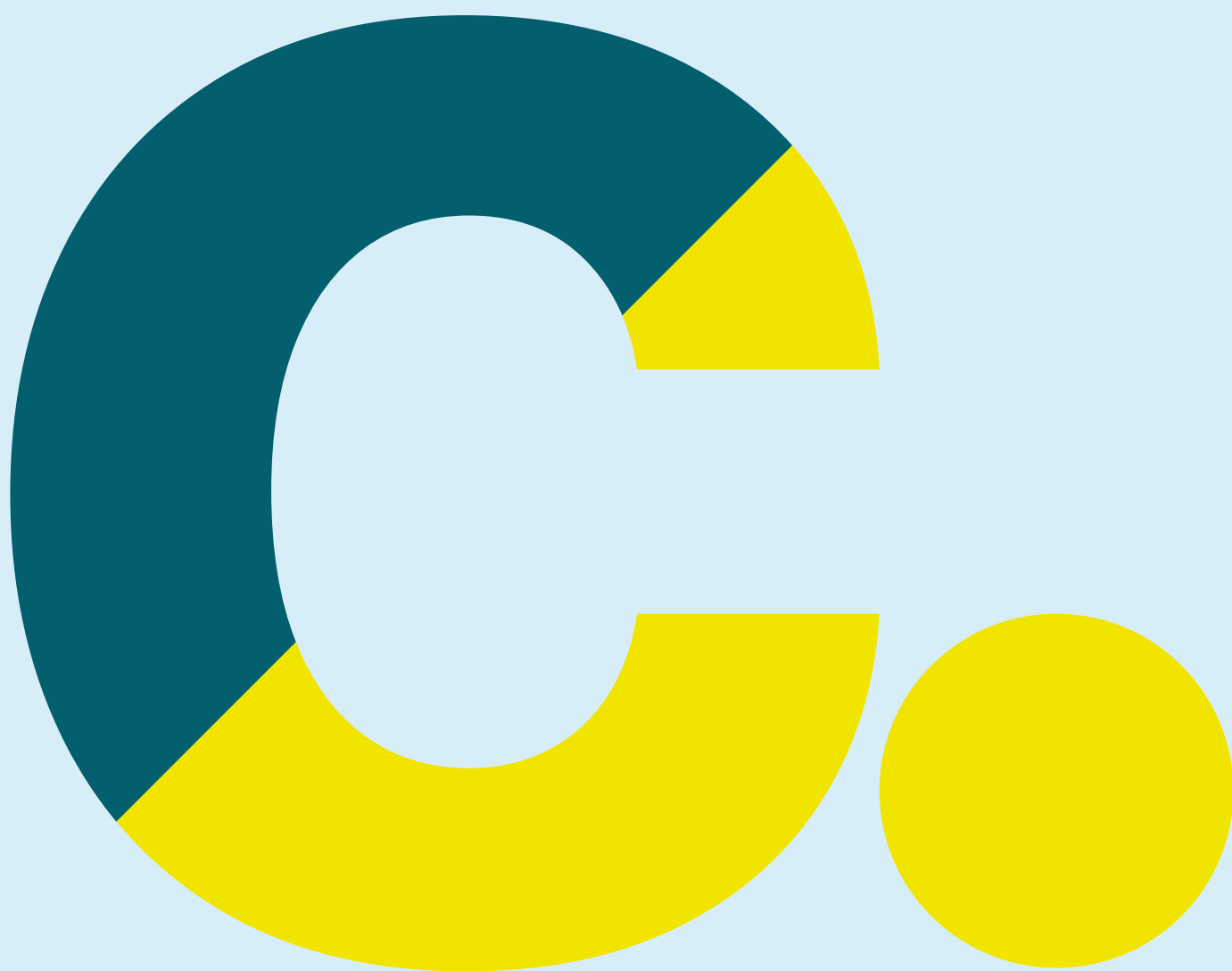
Activiteitenplan 2023

Inhoud

Inleiding	5
1. Programmering	6
1.1. Algemene programmering	6
1.2 Theater	8
1.3 Poppodium	10
1.4 Galerie	13
1.5 Filmhuis	13
2. Educatie	14
2.1 Onderwijs	14
2.2 Vrije tijd	19
3. Persoonlijke ontwikkeling en informatie	26
3.1 Bibliotheek	26
3.2 Kennis en informatie	26
3.3 Cultureel erfgoed: Historisch Informatiepunt en Toen Haarlemmermeer	27
3.4 Architectuur	28
4. Maatschappij en participatie	30
4.1 Algemeen	30
4.2 Taalhuis	30
4.3 JIP (Jongeren Informatie Punt)	31
4.4 Aanbod voor doelgroepen	31
5. Cultureel en commercieel ondernemerschap	33
Nawoord	34

maak 't mee!

Inleiding

Hierbij ontvangt u het activiteitenplan 2023 van C. Het eerste activiteitenplan onder deze naam. En ook het eerste dat verschijnt na de presentatie van het meerjarenbeleidsplan 2022-2025 in het voorjaar van 2022. In dat meerjarenbeleidsplan worden de ambities van C. voor een langere periode gepresenteerd. Ambities, voortgekomen uit een grote mate van enthousiasme en gedrevenheid en soms geformuleerd met een hoofdletter 'A', ook al wordt in het meerjarenbeleidsplan al gewezen op de tegelijkertijd moeilijke en dus ook beperkende omstandigheden waarin e.e.a. dient plaats te vinden. Corona is op dat moment nog overduidelijk in de samenleving aanwezig - Het Cultuurgebouw is zelfs nog volledig dicht op dat moment - en hoewel dat nu, op het moment van schrijven van dit activiteitenplan, gelukkig niet meer het geval is, worden de gevolgen van Corona nog altijd luid en duidelijk in de organisatie gevoeld: het publiek komt vooralsnog met grote aarzeling - en dus in veel kleinere getale - naar theater en concertzaal, terwijl de virologen alweer met enige zorg naar het komende najaar kijken: komt er wellicht een nieuwe golf, met alle consequenties van dien? Ondertussen is, mede door een helse oorlog elders in Europa, sprake van een ongekennde inflatie, schieten prijzen op allerlei fronten omhoog en lopen subsidies daar absoluut niet meer mee in de pas. Integendeel, in de komende jaren is er juist sprake van nieuwe ombuigingen. Lees: bezuinigingen. Dit is, bij elkaar opgeteld, momenteel simpelweg helaas de realiteit.

Vandaar dat dit activiteitenplan weliswaar opnieuw getuigt van groot enthousiasme en nog immer een zeer breed en divers pallet aan activiteiten omvat, maar tegelijkertijd ook de focus vooral heeft op bestendinging - en behoud - van wat er is en daarnaast vooral ook op het beter zichtbaar en beschikbaar maken voor velen van dit prachtige en diverse aanbod. Ook al omdat C. in 2022 natuurlijk een rigoureuze 'remake' ondergaat, niet alleen in de aanloop naar een voor iedereen zichtbare nieuwe naam- en vormgeving, maar ook in de gehele organisatie 'achter de schermen'. In 2023 willen we heel Haarlemmermeer, inclusief haar kernen, beter dan ooit tevoren, laten kennismaken met de ongelofelijke veelheid en diversiteit van wat C. zoal te bieden heeft!

DISCLAIMER

Dit Activiteitenplan 2023, en de bijbehorende Begroting 2023, is gebaseerd op - en voldoet aan - het Programma van Eisen 2023 van de gemeente Haarlemmermeer. Het gevolg daarvan is dat de begroting vooralsnog niet sluitend is. Om de begroting alsnog sluitend te krijgen, moet Het Cultuurgebouw mogelijk keuzes maken die van invloed zullen zijn op het kunnen voldoen aan het Programma van Eisen van de gemeente Haarlemmermeer. Prestatiecijfers in dit Activiteitenplan zullen in dat geval mogelijk noodgedwongen lager gaan uitvallen, waardoor dus mogelijk niet meer volledig aan het Programma van Eisen kan worden voldaan. Deze keuze(s) - en wat deze uiteindelijk precies in zullen houden - dienen in afstemming met de gemeente te worden gemaakt. Van belang is daarbij dat alsnog een zo goed mogelijk voorzieningenniveau op het gebied van kunst & cultuur, bibliotheekwerk en andere sociaal-maatschappelijke functies voor de gemeente Haarlemmermeer behouden zal kunnen blijven.

1. Programmering

De programmering van C. wil vanuit Haarlemmermeer zoveel mogelijk mensen in aanraking brengen met een zo breed mogelijk spectrum van kunst en cultuur voor beleving, ontmoeting, verbinding, verwondering, verrijking, kennis, ontwikkeling, inspiratie, innovatie en experiment in een open, uitnodigende en veilige omgeving. Programmering C. is verantwoordelijk voor de samenstelling, kwaliteit en samenhang van de (overkoepelende) programma's, ondersteund door de veelheid aan expertise van haar specialisten. Programmering C. is met haar multidisciplinair programma toonaangevend en de aanjager van kunst en cultuur, biedt een podium voor initiatieven en vormt de intermediair in Haarlemmermeer en de Metropool Regio Amsterdam.

Eén van de hoofdactiviteiten van C. is het uitgebreide programma van theater, dans, muziek, cabaret en andere (podium)kunsten. Een aanbod van zowel internationale wereldsterren, landelijke toptiesten, als ook de vele nieuwe ontdekkingen van aanstormende talenten op zowel nationaal als lokaal niveau. Dit totaalprogramma biedt C. aan op maar liefst acht verschillende professioneel geoutilleerde podia van onderling verschillende capaciteit en karakter. Maar inmiddels gebeurt ook steeds meer buiten deze zalen, zoals in de passage, in de bibliotheekvestigingen, buiten op het plein, in de Harmoniekoepel in Nieuw-Vennep, of in samenwerking met - en dan soms ook bij - de vele partners elders in de gemeente.

Dit programma wordt verzorgd vanuit alle geledingen van C.; theater, poppodium, kunstencentrum, bibliotheek, galerie en podium voor architectuur, als ook in toenemende mate in onderlinge samenhang, of door C. in zijn totaliteit.

Programmering C. realiseert dit door zichtbaar te zijn met:

- Een professionele programmering op het gebied van theater, muziek, dans, film, literatuur, beeldende kunst, ontmoeting en gesprek, architectuur en erfgoed. Zowel receptief als actief.
- Een gemeenschappelijk programma-aanbod van activiteiten in verbinding met de domeinen maatschappij en participatie, kunst- & cultuur- (en overige) educatie, persoonlijke ontwikkeling en informatie. Op het moment dat we de krachten van C. bundelen ontstaat een uniek aanbod dat zorgt voor een gezamenlijke beleving. Voorbeelden zijn het peuterfestival, lezersfeest, muziekfestival, mediafestival, debat, seniorenprogramma's, schoolvoorstellingen, expertmeetings en exposities.
- Programma's in de eigen locaties maar ook op diverse locaties in de verschillende kernen.
- Programma's voor talentontwikkeling.
- Specifieke programma's voor de kwetsbaren in de samenleving en het primair en voortgezet onderwijs.
- Programma's waarbij bewoners, maatschappelijke, culturele en commerciële netwerkpartners actief betrokken worden om de participatie te bevorderen. Programmering C. fungeert hierin als makelaar bij de totstandkoming van nieuwe samenwerkingsprojecten.
- Programmering op aanvraag.
- Een broedplaats; vanuit alle deskundigheid en disciplines werkt C. constructief samen om maatwerk te leveren.

1.1 Algemene programmering

Doelstellingen Cultuur	Activiteiten	Prestatie-indicatoren
Betrekken van jongeren bij cultuur in de diverse dorpskernen van Haarlemmermeer op een vernieuwende wijze	Between the Lines; hiphop concert tussen de boeken	200
Workshop of kleinschalige activiteiten bij zeven borduurmachines op diverse locaties in Haarlemmermeer	Polderlint programmering	350
Een talkshow over urgente, culturele, lokale en maatschappelijke onderwerpen	De Ruimte/ Debat	200
Feest als onderdeel van de Coming Out Week	Coming Out Party	100
Feest als onderdeel van de Kinderboekenweek	Kinderboekenfeest	250
Cultureel dagprogramma voor senioren	UitOpDeDag	950
Kijkje in de keuken van C.	Ontdek C.	1.500
Studiebeurs voor lokale kunstenaar	Artist in Residence	Solo/collectief

Een weekend lang het allerleukste festival voor de allerkleinsten	Peuterfestival	2.000
Lezingen en literaire diners om publiek in contact te brengen met schrijvers	Schrijvers in het theater	500

Between the lines

Between the Lines is een concertreeks waarbij cultuur naar jongeren gebracht wordt door de donkere popzaal te verruilen voor een plek tussen de boeken. De concerten met wisselende grote en kleine lokale artiesten, zijn ontstaan vanuit een samenwerking tussen de bibliotheek en het poppodium van C. en vinden steeds op een andere bibliotheekvestiging in Haarlemmermeer plaats. Zowel artiest als bezoeker krijgt op deze manier een totaal vernieuwende belevenis voorgeschoteld.

Doelstelling van Between the Lines is het betrekken van jongeren bij cultuur in de diverse dorpskernen van Haarlemmermeer op een vernieuwende wijze. Op deze manier wordt de Bibliotheek namelijk niet alleen een plek om te studeren of boeken te lenen, maar ook een plek die gekoppeld is aan de hedendaagse pop- en jongerencultuur in Haarlemmermeer.

Polderlint programmering op locatie

De oude polderwegen met de aanliggende boerderijen, kerken en bedrijfsruimtes zijn typerend voor Haarlemmermeer. Hoe zorgen we ervoor dat deze polderlinten ook in de toekomst herkenbaar blijven in het landschap? En hoe kunnen we ervoor zorgen dat ze nog meer dan nu het beeld bepalen in de polder? Daarvoor is aan de hand van 23 interviews in de zomer van 2020 onderzocht wat deze polderlinten bijzonder maken voor mensen die aan deze linten wonen of werken. In de winter van 2022 is gestart met het maken van Het Grote Polderlintentapijt. Zeven borduurmachines streken op verschillende locaties in Haarlemmermeer neer waar men kon plaatsnemen achter de machine om mee te borduren. Locaties met ieder haar eigen borduurmachine, vormden de ideale plek om aanvullend op de aantrekkingskracht van de machine een workshop of kleinschalige activiteit vanuit C. te lanceren en de dialoog aan te gaan met de deelnemers. De locaties en invulling van activiteiten werden in samenwerking met partijen als Amstelring en basisscholen of het voortgezet onderwijs ingevuld.

Debatreeks De Ruimte

De Ruimte is een programmaliijn waarbij het gesproken woord centraal staat. De Ruimte kan als 'podium' gebruikt worden om te spreken, te informeren, te luisteren, met elkaar in debat te gaan, te genieten van woorden en taal en wat we werkelijk te zeggen hebben. De ruimte is een talkshow in C. Het Oude Raadhuis met een vast format over urgente, culturele, lokale en maatschappelijke onderwerpen. In het programma is ruimte voor muziek, de culturele agenda, literatuur, spoken word en actuele presentaties onder leiding van een professionele moderator. C. gelooft dat in deze geïndividualiseerde samenleving dit soort ontmoetingen de verbinding tussen mensen bevordert. Want wie zijn we zonder interactie met de ander?

Coming Out Party

11 Oktober is nationale Coming Out Day waar C. bij aanhaakt door een week lang activiteiten te organiseren met als afsluiting een Coming Out Party in het poppodium. Vanzelfsprekend is iedereen het hele jaar door welkom in C., bij al onze activiteiten en bij ons maandelijkse Roze Regenboogcafé. Maar omdat C. het belangrijk vindt de openheid en steun voor de LHBTIQ+ gemeenschap te onderstrepen maakt C. de tweede week van oktober extra kleurrijk met allerlei activiteiten voor iedereen van jong tot oud. C. en de gemeente werken hierin samen. De bibliotheek en de afdeling sociaal domein verzorgen de activiteiten voor alle dagen. De programmering van C. zet in op een "party" die in het poppodium plaatsvindt. De invulling van de party gaat in co-creatie met mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap.

Kinderboekenfeest

In de tweede week van oktober, viert C. jaarlijks Het Kinderboekenfeest als onderdeel van de Kinderboekenweek. Een week waarin de magie van taal en lezen centraal staat met steeds een wisselend thema. Kinderen van 6-12 jaar worden in contact gebracht met bekende kinderboekenschrijvers en het kinderboek staat centraal. Het feest start in de grote zaal van het theater waar de schrijvers zich aan de kinderen presenteren. De kinderen kunnen deze schrijvers vervolgens op het feest ontmoeten en tijdens de workshops die op allerlei locaties in C. plaatsvinden. Ook zijn er tal van nevenactiviteiten die met schrijven, boeken, woorden en taal, of het jaarlijks thema te maken hebben. Het feest wordt afgesloten met een voorstelling die aansluit bij het thema. Nieuw is het Kinderboekenweekjournaal waarmee C. via YouTube het feest, de schrijvers en het kinderboek ook digitaal naar scholen en in de huiskamers brengt. Het Kinderboekenfeest komt tot stand door een nauwe samenwerking van diverse expertises binnen C., lokale ondernemers zoals Boekhandel Stevens en diverse basisscholen. De Rabobank is sponsor van het Kinderboekenfeest.

UitOpDeDag

In 2023 zal C. de krachten in het aanbod voor senioren uitdiepen en bundelen.

UitOpDeDag is, naast andere dag programmering voor senioren zoals My Generation, een serie voorstellingen speciaal voor mensen die liever overdag naar het theater gaan. Iedere maand is er op de dinsdagmiddag om 14:00 uur een voorstelling, concert, lezing, film, workshop of rondleiding in de galerie. De programmering komt tot stand in co-creatie met de doelgroep en wordt aangeboden via zorginstanties en andere doelgroep gerelateerde kanalen. C. wil

naast de bundeling ook 1x per jaar een evenement voor ouderen organiseren (uitmarkt) voor de presentatie van het aanbod.

Ontdek C.

Met de toenemende bevolkingsgroei en daaruit volgende verstedelijking, neemt de druk op het agrarische landschap Vanaf 2023 gaan alle labels van Het Cultuurgebouw verder onder de naam C. Het moment om een kijkje in de keuken te geven van wat C. allemaal te bieden heeft aan programma in alle soorten en maten. Omdat de seizoenen vanuit de verschillende functies verschillend lopen, wil C. het kijkje in de keuken niet net na de zomervakantie maar juist midden in het seizoen jaarlijks terug laten komen. In 2023 ligt de focus op de eigen programmering van C. en de lancering van de nieuwe naam, in de toekomst wil C. hier ook meer mee naar buiten, de kernen in en ook samenwerking met andere culturele partijen aangaan.

Studiebeurs AIR

In 2022 is C. van start gegaan met het beschikbaar stellen van een studiebeurs voor een 'artist in residence', dit jaar een muzikante. Halverwege 2023 wordt dit eerste traject afgerond en kiest C. een nieuwe artist in residence, een beeldend kunstenaar of ontwerper. Met AIR wil C. lokale kunstenaars uitnodigen voor een leertraject, mee maken en de cultuur van C. innoveren en verrijken. Hiervoor wordt een podiumartiest, collectief of kunstenaar geselecteerd die al vliegreuven gemaakt heeft, maar nog net even wat extra's nodig heeft om zich verder te professionaliseren. Een commissie van programmeurs en professionals uit het werkveld maakt uit de geïnteresseerden een keuze, waarna vervolgens op maat een ontwikkeltraject van een jaar aangeboden wordt. Na dit studiejaar, dat een leertraject op maat is, volgt een jaar waarin de artist in residence zich als ambassadeur in de polder namens C. vertoont. De eerste ambassadeur treedt in 2023 naar buiten.

Peuterfestival

In februari 2023 vindt de tiende editie plaats van Het Peuterfestival met als thema 'Beestenbende'. C. kiest er bewust voor om Het Peuterfestival altijd samen te laten vallen met de Nationale Voorleesdagen waarbij de waarde van voorlezen en taalontwikkeling voorop staat. C. ondersteunt deze doelstelling door voorstellingen en activiteiten te programmeren die kleine kinderen uitdagen en verwonderen. Het Peuterfestival is uitgegroeid tot een echt familiefestival waar ouders, grootouders met hun (klein) kinderen van 2-4 jaar uit heel Haarlemmermeer en omstreken een weekend lang genieten van 'het allerleukste voor de allerkleinsten'. Via de kinderen bereikt C. ook de jonge ouders die vaak voor het eerst kennis maken met cultuur en met C. In de loop van de jaren is een nauwe en constructieve samenwerking opgebouwd met Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer en de Speel-o-theek.

Schrijvers in het theater

C. organiseert in 2023 acht lezingen en twee literaire diners. De literaire diners zijn al enige jaren een groot succes. Met deze unieke combinatie van literatuur en gastronomie zet C. een succesvol concept neer waarbij het publiek in contact komt met het werk van de schrijver. De schrijver vertelt tijdens het driegangendiner over eigen werk en het publiek kan in gesprek gaan met de schrijver in een informele sfeer. De lezingen hebben tot doel een zo groot mogelijk publiek te laten genieten van het neusje van de zalm van de Nederlandse literatuur zoals Marita Mathijssen, Dirk van Weelden en Judith Koelemeijer. De lezingen in C. worden ervaren als leerzaam en verrassend en dagen uit tot denken en een gesprek. De schrijvers voor najaar 2023 worden nog geboekt.

1.2 Theater

Doelstellingen Cultuur	Activiteiten	Prestatie-indicatoren
	Grote Zaal	54.000
	Kleine Zaal	15.000
	C. Het Oude Raadhuis	3.000
	Overige zalen	800
	Totaal	72.800
	Waarvan culturele verhuur in zalen	25.000

In het activiteitenplan 2019 stond een gepland aantal bezoekers van 94.000. Voor 2023 zet C. in op 80% van dit aantal. C. verwacht dat de populaire namen met gekende kwaliteit weer als vanouds zullen verkopen tenzij Corona weer de kop opsteekt. Artiesten die nog aan hun bekendheid bouwen en uitdagende, innovatieve en artistiek complexere voorstellingen spelen, behoeven meer publicitaire aandacht om bezoekers te enthousiasmeren te komen kijken. De verwachting is dat dit nog niet gelijk zal lopen met de behaalde resultaten van 2019. Deze trend is ook zichtbaar bij overige theaters in het land.

2023 is voor het theater een transitieperiode waarin het publiek weer het vertrouwen moet krijgen dat voorstellingen doorgaan en dat theaterbezoek veilig is. Het publiek heeft het theaterbezoek onmiskenbaar gemist en omarmt het weer van harte. Dit belang onderschrijft C. en vertaalt zich in een prachtig gevarieerd theateraanbod in 2023.

*C. biedt met het theater het beste in schoonheid, verbeelding en gastvrijheid;
ter verrijking, ontspanning en ontmoeting.*

Veelzijdig regionaal theater als verbindende schakel

C. is met haar diversiteit in zalen een veelzijdig regionaal theater waarin een gevarieerde afspiegeling van het landelijke theateraangebod een podium krijgt. Een programma afgestemd op de smaak en interesses van de inwoners van Haarlemmermeer gebaseerd op de bereikcijfers en waardering in voorgaande jaren.

Een aanbod waarin ongeveer 70% valt onder populair aanbod met een hoge amusementswaarde en 30% valt onder kunsthoudelijke programmering, de minder bekende en meer vernieuwende uitingen van kunst.

Met meer dan 300 voorstellingen in een jaar is het theater van C. een belangrijke plek voor receptieve kunstbeoefening. Voorstellingsbezoek brengt mensen samen, zorgt voor verbinding tussen inwoners, draagt bij aan verdieping van de algemene en culturele kennis en geeft de bezoeker inzicht in psychosociale aspecten van het leven. Het verrijkt de geest en geeft mensen meer grip op hun bestaan.

De nieuwe bezoeker wordt veelal geprikkeld door populair of genre specifiek aanbod, bestaande bezoekers worden blijvend uitgedaagd ook vernieuwende kunstuitingen te bezoeken en/of om nieuwe namen te bezoeken die nu nog onbekend zijn, maar later wellicht de nieuwe grote sterren worden.

Rol in de keten zorgt voor doorgroei

Door de diversiteit in zalen van C. waar theateraangebod geprogrammeerd kan worden, heeft het theater een belangrijke rol in de keten van het landelijke theateraangebod. Startende cabaretiers krijgen in C. Het Oude Raadhuis al een podium vanaf hun eerste winnende solo. En ook getalenteerde muzikanten krijgen hier een podium evenals klein gemonteerd jeugd aanbod. Daardoor bouwen deze artiesten direct vanaf het begin publiek op. Deze speelbeurten, die voorheen ook plaatsvonden in het inmiddels gedecimeerde buurthuis circuit, geven startende artiesten de ruimte om te groeien in hun vak op een professioneel geoutilleerd podium. Dat is enorm waardevol voor hen en schept een band. Artiesten komen dan ook graag terug naar het theater van C.

Als er voldoende publieksvraag is, kan er na Het Oude Raadhuis doorgegroeid worden naar de kleine zaal en vervolgens uiteraard naar de grote zaal. Een dergelijke complete keten in de eigen gemeente is heel waardevol. C. zet die in 2023 dan ook graag weer in.

Voorstellingen die in première gaan, moeten worden afgemonteerd. Ook hierin vervult C. een belangrijke plek in de keten doordat het theater regelmatig een plek is voor montages van diverse voorstellingen. De zalen van C. worden gekozen vanwege de binding die de artiesten al hebben met het theater en door de centrale ligging in het land. Impresariaten als Bos Theaterproducties, Korthals Stuurman Theaterbureau en Alles voor de Kunsten weten C. jaarlijks te vinden voor toneelproducties. Dit geldt ook voor gezelschappen als Aya en Orkater die zich erg thuis voelen in de zalen met de ondersteuning van de afdeling theatertechniek. Dit wil C. dan ook graag voortzetten in 2023.

Bij jeugdvoorstellingen, toneel en dans werkt de doorgroeimogelijkheid soms anders vanwege de fysieke omvang van een productie. Deze omvang is vaak bepalend voor de zaalkeuze, in tweede instantie is de hoeveelheid te verwachten bezoekers een indicatie.

De inhoud als basis voor diversiteit

Het bijzondere aan podiumkunsten is dat jaarlijks bijna elk denkbaar thema wel een keer de revue passeert in een voorstelling. Dit gegeven resulteert ook in grote aanknopingspunten voor specifieke doelgroepen en/of externe samenwerkingen.

Binnen het sociaal domein van C. worden professionele voorstellingen gecombineerd met andere activiteiten die gaan over specifieke thema's zoals homoseksualiteit, discriminatie, inclusie, leven met een beperking, dementie, dood en ziekte. Deze combinatie vanuit de brede programmering van C. heeft voor de bezoeker zeker een meerwaarde. In 2022 is bijvoorbeeld voor het eerst samengewerkt met het Bureau Discriminatiezaken Kennemerland, dat met een groep LHBTIQ+ jongeren van diverse scholen uit Haarlemmermeer een cabaretvoorstelling met deze invalshoek kwam bekijken. Na de voorstelling volgde een nagesprek met de makers. Dit is iets wat C. wil behouden en intensiveren in de toekomst.

C. verzorgt ook receptieve kunstbeleving in samenwerking met organisaties en verenigingen die werken met specifieke doelgroepen, zoals Vier Het Leven en de Heemstedse Kunstkring, beide jaarlijks goed voor 100-400 bezoekers. Ook de samenwerking met Amstelring en de Kunstbus van Lisse zorgt ervoor dat ouderen hun weg weten te vinden naar het theater. Samenwerkingen die in 2023 worden voortgezet.

Daarnaast is tijdens de coronapandemie een voorzichtige start gemaakt met speciale programmering overdag, Uit Op De Dag, zoals te lezen is op pagina [7]. Een serie theatervoorstellingen, concerten, films, lezingen en workshops gekozen door een team vrijwilligers. C. wil, nu het weer zonder beperkende maatregelen kan programmeren, dit graag vervolgen en structureel onderdeel maken van het programma aanbod. Dit is een mooie aanvulling op de programmering van My Generation in het poppodium waarmee net weer een andere senioren groep wordt bereikt.

Theater voor alle leeftijden met onder andere influencers op het podium en kinderaanbod

Het theater is wellicht een groot deel van het jaar een plek voor mensen vanaf een jaar of 45, toch weten ook jongeren hun weg regelmatig naar het theater te vinden. Influencers en jonge(re) cabaretiers weten twintigers/dertigers vaak aan te spreken via hun eigen kanalen, iets wat C. met beide handen aangrijpt. Daardoor zijn er soms avonden met volle zalen met nieuw publiek, bij bijvoorbeeld Nienke Plas of Tisjeboyjay. Het is fijn om te zien dat dit nieuwe publiek zich ook thuis blijkt te voelen in het theater.

Voor kinderen wordt heel specifiek geprogrammeerd in alle genres. Denk hierbij aan verschillende vormen van toneel, poppentheater, dans, stand-up comedy en musical. C. zet vanuit al haar functies in om kinderen vanaf hun eerste kinderjaren te verrassen met de kracht van cultuur in brede zin. Voorbeelden hiervan zijn het jaarlijkse Kinderboekenfeest en Het Peuterfestival waar theatervoorstellingen een belangrijk onderdeel van het totaalprogramma zijn. Tieners komen net als jongere kinderen vaak met hun ouders mee of met de middelbare scholen uit Haarlemmermeer, die regelmatig avondvoorstellingen bezoeken met grotere of kleinere groepen leerlingen.

Daarnaast speelt het theater als culturele verhuurlocatie voor dansscholen en musicalscholen en dergelijke een belangrijke rol in Haarlemmermeer. Ook hier wil C. blijvend op inzetten in 2023.

Programmalijnen

De programmalijnen theater voor 2023 zijn als volgt gedefinieerd:

- Cabaret en kleinkunst 38%
- Theaterconcert 17%
- Toneel en muziektheater 12%
- Kinder- en Familievoorstelling 8%
- Musical en show 6%
- Klassieke muziek 3%
- Dans 4%
- Overig (literair, theatercollege, influencer) 3%
- Film 12%

Daarnaast vinden er culturele verhuringen en schoolvoorstellingen plaats in de theaterzalen, die zijn niet meegenomen in de programmalijnen.

Strategie

Voor 2023 kiest het theater voor de volgende strategie in de programmering:

- Podiumkunsten inzetten als verbinder in de Haarlemmermeerse samenleving
- Voortzetting van populaire muziekprogrammering op het gebied van pop/rock, cover/tribute voor een zittend publiek in goede balans met de populaire muziekprogrammering 'staand' in het poppodium
- Sturen op sluitende exploitatie, wederopbouw totale en betalende bezoekersaantallen
- Blijvend investeren in de positieve sfeer op de werkvloer en een hoge waardering van het theater door gasten en bespelers
- Waarborgen van de ketenfunctie voor talentontwikkeling in met name C. Het Oude Raadhuis en de Kleine Zaal van het theater
- Inzetten op extra publicitaire aandacht voor uitdagende, innovatieve en artistiek meer complexe programmering om ook daar genoeg publiek voor te genereren
- Herstellen van het vertrouwen van het publiek dat receptieve kunstbeleving weer veilig en mogelijk is
- Wederopbouw van het aantal betalende theaterbezoekers
- Verdere samenwerkingen met maatschappelijke organisaties aanhakend op diverse inhoudelijke thema's
- De ingezette programmalijnen uitvoeren en zo goed mogelijk communiceren met de buitenwereld
- Het uitbouwen van 'De Vrienden' van C. voor het theater
- Zoveel mogelijk mensen enthousiasmeren voor de wat minder voor de hand liggende programma's en namen

1.3 Poppodium

Doelstellingen Cultuur	Activiteiten	Prestatie-indicatoren
	Grote Zaal	7.200
	Kleine Zaal	2.800
	Café	10.800
	Oefenruimtes	2.400
	Op locatie	2.400
	TOTAAL	25.600
	Waarvan ontwikkeling & educatie	3.600
	Waarvan commerciële verhuur in zalen en/of café	2.000

In het activiteitenplan 2019 stond een gepland aantal bezoekers van 32.000. Voor 2023 hoopt C. 80% van dit aantal in het poppodium te realiseren. Landelijke poppodia verkeren in een transitieperiode na bijna twee jaar sluiting door de coronapandemie. Het aantal 'no-shows' bij concerten en evenementen was nog nooit zo hoog, er heerst grotere onzekerheid onder de oudere bezoekers en de inflatie zorgt ervoor dat mensen minder te besteden hebben en dus ook minder vaak een concert bezoeken. Deze trend is meer van invloed op regionale podia en minder bij stedelijke podia.

Ondanks dat gelooft C. dat deze situatie zal stabiliseren. C. zet dan ook in op het herstellen van het vertrouwen van haar publiek voor concert- en evenementbezoeken. Ze wil hen weer enthousiasmeren om popcultuur opnieuw te beleven. Want eenmaal binnen verbinden de kracht van popmuziek en het samenzijn met anderen vanzelf.

Het poppodium van C. gelooft in de kracht van muziek als verbinder, uitdager en bevrijder.

Het poppodium van C. is dé plek voor popcultuur in Haarlemmermeer e.o. en organiseert live concerten, festivals, dancefeesten, open podia, jamsessies, café concerten, (talent)ontwikkeling, educatie en andere popcultuur gerelateerde activiteiten.

Jongeren weer de vloer op

Na twee jaar huisfeestjes is het voor veel jongeren tijd om te gaan onderzoeken wat het culturele uitgaansleven allemaal te bieden heeft. C. speelt hierop in door programmering aan te bieden, liefst in co-creatie met de doelgroep zelf, die hen samenbrengt, plezier laat beleven, nieuwe dingen leert ontdekken en waar ze binnen bepaalde kaders hun grenzen kunnen opzoeken.

C. zet, samen met jonge, lokale ambassadeurs, in op evenementen in de urban/hiphop en dance en laat deze met regelmaat terugkomen op de agenda. Denk hierbij aan het succesvolle danceconcept Up To You, het urban/hiphop event 4Da Culture maar ook nieuwe concepten die binnen deze genres passen.

Daarnaast is en blijft het poppodium ook als open podium een belangrijke plek voor jongeren. Het is belangrijk dat beginnende artiesten de ruimte krijgen om te experimenteren en vliegreuen te maken. Dit kan in de oefenruimtes, bij de maandelijkse jamsessies in het café, de open podiumavonden zoals Schoolslag en Project Cover en, als ze al wat meters gemaakt hebben, als onderdeel van Frisse Duyck waar veelbelovende bands een podium krijgen naast gevestigde acts. De programmeurs en ambassadeurs van het poppodium scouten dan ook regelmatig naar nieuw podium- en organisatietalent. Na een gat van bijna twee jaar is er weinig nieuw talent bij gekomen. De jongere van twee jaar geleden is wellicht alweer uitgevlogen om te studeren. Of een goedlopend concept is na twee jaar alweer over de houdbaarheidsdatum. Kortom ook hier liggen kansen om het poppodium weer actief in te zetten als speel- en maakplaats. Maar de talentkweekvijver moet weer aangevuld en dat kost tijd.

Het poppodium coacht jongeren graag op de weg naar succes in de muziek en het organiseren van evenementen. Daar moet hard voor worden gewerkt, het gaat zelden vanzelf, een bewustwordingsproces waar het poppodium graag aan bijdraagt. Medeorganisatoren en artiesten dragen samen met het poppodium het programma dat ze organiseren of waar ze onderdeel van uitmaken. Alleen samen kunnen we er een succes van maken. De jongeren weten wat de huidige trends zijn, de medewerkers van C. begeleiden hen om deze trends een podium te geven. Jonge artiesten en organisator moeten het publiek vervolgens weer enthousiasmeren om te komen kijken.

Plan, ren en relax

Door de krappe woningmarkt en de torenhoge huizenprijzen blijft de doelgroep 25-40 jarigen soms noodgedwongen langer (thuis)wonen in Haarlemmermeer. Hier liggen kansen die het poppodium graag oppakt. Ondanks dat dit de doelgroep is die vaak een erg grootstedelijke interesse heeft, zet C. in op incidentele programmering in specifieke genres. Zo kunnen liefhebbers van Latin hun dansmoves tonen bij Piña en metal- en punkliefhebbers hun hart ophalen bij de Metal Dive-In of de Oi! punkavonden in de beperkte tijd die deze doelgroep heeft tussen studie, werk en/of kinderen.

The only way is up

De 40-plusser is de doelgroep die het poppodium het meest binnen heeft. Ook in 2023 verwacht C. dat deze groep weer ruim vertegenwoordigd zal zijn. Deze doelgroep is evenzo ruim vertegenwoordigd in Haarlemmermeer en ze is bekend met het fenomeen popzaal. De 40-plusser komt dan ook graag samen met leeftijdsgenoten een avondje dansen bij 40up, meezingen op tribute/cover avonden met bekende hits van artiesten van vroeger of voor specifieke genres vanuit hun eigen interesses. Het poppodium zet voor deze doelgroep ook in 2023 weer een ruim aanbod neer.

A, B, C. we doen graag mee

Vanuit het poppodium neemt C. een regierol in het organiseren van popculturele activiteiten in samenwerking met andere partners. Zo zet C. de samenwerking voort met Het fort van Hoofddorp en NOXX als vaste partners om daar meerdere malen per jaar openluchtconcerten te organiseren. Ook wil C. de fortconcerten gaan uitbreiden naar andere forten in Haarlemmermeer en omstreken zoals Kunstfort bij Vijfhuizen en Fort bij Aalsmeer gecombineerd met programma vanuit het Podium voor Architectuur. De samenwerking met Amstelring wordt voortgezet met wekelijkse programma's in het poppodium en My Generation on tour, waarbij een divers programma naar de verzorgingshuizen gebracht wordt. Ook de samenwerking met multiculturele woongroep De Eijk met programma op locatie wordt voortgezet.

Voor jongeren wordt er in samenwerking met Maatvast en Menes programma aangeboden in de verschillende jongerencentra. Tevens neemt het poppodium graag het voortouw in het aangaan van samenwerkingen met nieuwe partijen. Ook op het gebied van streaming heeft het podium voor zowel de eigen programma's als externen veel te bieden. Tijdens de coronapandemie zijn er zowel kleinschalige activiteiten als hele concerten gestreamd. Ook hierin ziet C. kansen voor hybride vormen van programmering in de toekomst, zowel voor de eigen programma's als voor verhuringen en samenwerkingen.

Cross-over

Popmuziek is een dynamische cultuurvorm die zich voortdurend ontwikkelt door nieuwe muzikale impulsen en cross-overs vanuit tal van genres en inspiratiebronnen. Naast de krenten uit de pop, successen van tribute concerten en dance avonden voor 40-plussers wil C. meer ruimte bieden aan programmering met meer diversiteit. Dit zal ze realiseren door co-creaties met ambassadeurs uit diverse groepen. Zo wil C. in 2023 de plannen die voor 2022 klaar stonden opnieuw oppakken en tweemaal een dansnacht organiseren in samenwerking met de LHBTQI+ gemeenschap, concertavonden organiseren vanuit een specifieke culturele achtergrond en verder inzetten op urban muziek voor jongeren. Werving van meer ambassadeurs en het versterken van reeds bestaande contacten zijn daarbij van cruciaal belang.

Vertrouwen herwinnen en weer bouwen

In 2023 stuurt het poppodium aan op het herwinnen van het vertrouwen van het publiek door duidelijk te maken dat het bezoeken van een concert of event veilig en leuk is. C. zet in op een sluitende exploitatie, wederopbouw van de totale en betalende bezoekersaantallen en verdere groei van het aantal vrijwilligers die in 2021/2022 gestagneerd was vanwege de pandemie. C. staat voor het behoud van een positieve sfeer op de werkvloer en een goede waardering van haar gasten op het gebied van gastvrijheid en kwaliteit zowel in de eigen locaties als daarbuiten.

Café C. als derde podium

Café C. fungeert in 2023 wederom als het derde podium van het poppodium. Café C. is dé ontmoetingsplaats voor iedereen die zich op een of andere manier binnen de popscene beweegt of gewoon gezellig met vrienden wat wil drinken. Het café weet inmiddels een vaste bezoekersgroep aan zich te binden door maandelijks terugkerende succesvolle concepten en nieuwe concepten zoals Springplank, Roots (Blues & Americana) en Bier & Bands (provinciale bieren en bands).

Programmalijnen

De programmalijnen voor 2023 zijn als volgt gedefinieerd:

- Pop/Rock; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Metal/Punk; alle zalen poppodium
- Blues/Jazz; alle zalen poppodium
- Reggae/Dub; alle zalen poppodium
- Soul/R&B/Funk; alle zalen poppodium
- Folk/Americana; alle zalen poppodium
- Urban; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Cover/Tribute; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Dance; alle zalen poppodium
- Open Podium; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Familie & kids; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Workshops & masterclasses; alle zalen poppodium en op externe locaties
- Specials; alle zalen poppodium en op externe locaties

Strategie

Voor 2023 kiest het poppodium voor de volgende strategie in de programmering:

- Jongeren de ruimte geven om eigen dance, urban/hiphop, open podium avonden te organiseren
- Muziek inzetten om mensen uit Haarlemmermeer samen te brengen, met elkaar te verbinden
- Regierol nemen in het verbinden van popculturele activiteiten in samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en (erfgoed) locaties
- Voortzetting van muziekprogrammering op het gebied van pop/rock, cover/tribute en urban, zowel in de eigen locaties als daarbuiten
- Sturen op sluitende exploitatie, herstel vertrouwen van de bezoekers, wederopbouw totale en betalende bezoekersaantallen en verdere groei van het aantal vrijwilligers
- Blijvend investeren in de positieve sfeer op de werkvloer en een goede waardering van gasten op het gebied van gastvrijheid en kwaliteit zowel in de eigen locaties als daarbuiten
- Voortzetting van Café C. als derde podiumplek met als toevoeging nieuwe concepten. Zodat bezoekers gratis van muziek kunnen genieten in een huiskamersfeer en artiesten een podium hebben voor try-outs.

1.4 Galerie

Doelstellingen Cultuur	Activiteiten en prioriteitenn	Prestatie-indicatie
Actieve en/of passieve participatie van bewoners aan cultuur.	Verrassen, verwonderen, nadenken, kijkplezier met exposities die een breed scala aan onderwerpen en disciplines tonen en aansluiten bij de andere activiteiten die in C. plaatsvinden. Workshops, lezingen.	6 tentoonstellingen

C. heeft in het gebouwdeel van het theater een galerie waar het gehele jaar door diverse exposities te bezichtigen zijn. C. wil haar bezoekers met de exposities verrassen, verwonderen en aanzetten tot nadenken. De exposities zijn een actieve en/of passieve kunstbeleving waarbij een breed scala aan onderwerpen en disciplines getoond worden die aansluiten bij andere activiteiten die in C. plaatsvinden. Passief als het enkel gaat om bezichtigen, actief wanneer het kijken gecombineerd wordt met workshops en/of lezingen.

Tentoonstelling die voor 2023 op de planning staan:

- Jurgen Winkler, Judith Vossen e.a. Het lichaam wil ook weleens wat; In deze tentoonstelling is het menselijk lichaam het uitgangspunt
- Rogier Polman, Harm van Ee e.a. Een tentoonstelling rondom 4 mei, over herdenken, gedenken i.s.m. Museum Crash
- Praktijkschool De Linie: leerlingen uit het eerste en tweede leerjaar werken maandenlang bij het vak Beeldende Vorming aan werkstukken voor de jaarlijkse expositie rondom een thema met iedere keer weer een bijzonder resultaat
- Erfgoed als toekomst
- Mediafestival 2023 : Het Mediafestival vindt plaats tijdens de Week van de Mediawijsheid in november 2021. Een spannende tentoonstelling met toonaangevende kunstenaars uit binnen- en buitenland, workshops en kunstbeschouwing
- iktoon: werk van amateurs.
- Passage: exposities op de pilaren, maatschappelijke thema's
- Tentoonstelling Popfotografie en Theaterfotografie opening seizoen 2023-2024
- Onder voorbehoud van de coronaontwikkelingen kan hopelijk weer een begin gemaakt worden met het kijken naar kunst met mensen met beginnende dementie.

1.5 Filmhuis

Doelstellingen Cultuur	Activiteiten en prioriteitenn	Prestatie-indicatoren
	Filmhuis C. Oude Raadhuis	1.750
	Filmhuis C. Nieuw-Vennep	1.600

C. beschikt over twee filmhuizen te weten C. Het Oude Raadhuis en C. Nieuw-Vennep. De filmhuizen tonen kwaliteitsfilms met een artistieke of culturele waarde. Films die in het commerciële circuit onderbelicht blijven en/of films die prijzen hebben gewonnen. Ook zijn er incidenteel oude of recente kaskrakers te zien.

De filmhuizen dragen bij aan een vergroting van het culturaanbod en aan een vorm van ontmoeting voor de inwoners van Hoofddorp, Nieuw-Vennep en omgeving.

Het Oude Raadhuis toont iedere zondag van september t/m mei films, gerund door professionals. De films worden vertoond met professionele filmapparatuur.

In C. Nieuw-Vennep zijn iedere vrijdagavond films te bekijken, gerund door vrijwilligers. Filmhuis C. Nieuw-Vennep heeft zich aangesloten bij het overleg van kleine filmhuizen en werkt in 2023 aan haar verdere positionering.

Doelstelling 2023:

- Filmhuis C. Het Oude Raadhuis; bezoekersaantallen opnieuw opbouwen na corona naar circa 50 bezoekers per filmvertoning;
- Filmhuis C. Nieuw-Vennep; bezoekersaantallen opnieuw opbouwen na corona naar circa 40 bezoekers per filmvertoning.

2. Educatie

De hoofdlijn Educatie bestaat uit twee op zichzelf staande afdelingen: Onderwijs en Vrije tijd.

C. verzorgt, op een gedreven manier, voor de inwoners van Haarlemmermeer, een breed en kwalitatief hoogwaardig aanbod in cultuuronderwijs, leesbevordering, kunsteducatie en -participatie, om met plezier sámen te ontdekken, te ontplooiën, te maken en uit te wisselen.

C. richt zich in de eerste plaats op kinderen en jongeren. Zo investeren we in een creatieve generatie, die zelfbewust hun culturele identiteit ontwikkelt. C. legt het fundament voor de actieve kunstbeoefenaar en de theater-, musea- en concertbezoeker van morgen en draagt zo bij aan volwaardig lezer- en burgerschap.

C. werkt met vakmensen, zowel in het primaire proces als in de ondersteuning daarvan. Creativiteit, onlosmakelijk verbonden met het werk van de kunstenaar, is een belangrijk kenmerk van het vakmanschap van alle medewerkers. Het ontwikkelen van kansengelijkheid en inclusiviteit is een belangrijk thema in de hoofdlijn educatie de komende jaren.

Doelen voor 2023:

- Het realiseren van één team Onderwijs voor cultuuronderwijs en leesbevordering binnen C.
- Het verder versterken van de verbinding tussen onderwijs en vrije tijd. Speciale aandacht daarbij krijgen wijken en kernen waar meedoen aan cultuureducatie niet vanzelfsprekend is.
- Aandacht voor aanbod van activiteiten in de kernen, in samenwerking met onder andere St. Maatvast.
- Verder ontwikkelen van digitale producten en diensten zoals de digitale leeromgeving waarbij nadrukkelijk een combinatie van digitale en fysieke ontmoeting het uitgangspunt is. Onderdeel van de ontwikkeling is regionale en landelijke samenwerking en onderzoek naar het beter bereiken van (andere) doelgroepen.
- Aansluiten bij landelijke ontwikkelingen en prestaties in de sector. rzalen, die zijn niet meegenomen in de programmalijnen.

2.1 Onderwijs

2.1.1 Cultuuronderwijs

Cultuuronderwijs prestatiecijfers 2023

Doelstellingen cultuur	Product-clusters	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
Actieve en/of passieve participatie van bewoners aan cultuur	Bemiddelen, ontwikkelen en coördineren aanbod Kunst en Cultuur op School PO	Bemiddeling tussen culturele aanbieders en de PO scholen in Haarlemmermeer ten behoeve van 14.100 leerlingen (bandbreedte 5%).	Bereik: 14.100 leerlingen PO
	Bemiddelen, ontwikkelen en coördineren aanbod Kunst en Cultuur op School VO	Bemiddeling tussen culturele aanbieders en de VO scholen in Haarlemmermeer ten behoeve van 6.500 VO leerlingen (bandbreedte 5%).	Bereik: 6.500 leerlingen
	Aanbod PO/VO	Eigen aanbod C. PO en VO	Bereik: PO 10.000 leerlingen (incl CMK) VO 3.500 leerlingen (incl ICO)
		Cultuureducatie met kwaliteit PO. Uitvoering programma's op maat voor scholen inclusief speciaal onderwijs.	5.500 leerlingen
		Mediafestival voor PO en VO	1.000 leerlingen
		Innovatie Cultuuronderwijs VO	1.000 leerlingen

Cultuuronderwijs en leesbevordering op school vergroot de kunstzinnige en creatieve vermogens evenals het leer- vermogen van de leerlingen en is een middel tot expressie en persoonlijke ontplooiing. De afdeling Onderwijs vertrekt van Het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties waarin erkent wordt dat ieder kind gelijke toegang moet krijgen tot culturele, artistieke en creatieve bezigheden evenals recht op goed onderwijs. De gemeentelijke cultuurnota vormt de basis en wordt vertaald naar de praktijk. Inzetten op extra publicitaire aandacht voor uitdagende, innovatieve en artistiek meer complexe programmering om ook daar genoeg publiek voor te genereren.

Door het maken van één team Onderwijs zorgt C. in 2023 voor betere ondersteuning en dienstverlening aan de scholen op het gebied van kunst, cultuur, mediawijsheid en taalvorming. C. zoekt ook naar nieuwe perspectieven vanuit een meer multidisciplinair team. De doelgroep wordt gezamenlijk 0-23 jaar en C. inventariseert met welke geldstromen het te maken heeft, welke aanrakingspunten er zijn en waar er specifieke opdrachten zijn. Met één team worden nieuwe kaders en mogelijkheden verkend door kennis, ervaring en betrokkenheid te bundelen. De focus is op bestendinging, positionering, interne afstemming en deskundigheidsontwikkeling met als doel om actueel en relevant aanbod te blijven bieden aan het onderwijs.

C. zoekt actief naar samenhang in eigen activiteiten en programma's deels door specifieke projecten zoals Cultuureducatie met Kwaliteit en digitale geletterdheid, maar ook in de manier waarop het team zich organiseert en communiceert. Zo is er aandacht voor het vernieuwen van de website, nieuwsbrieven en andere (digitale) communicatiekanalen, maar ook voor het actief naar schoolbesturen en gemeente gaan voor gesprekken over hoe wij samen voor goede cultuureducatie en leesbevordering in Haarlemmermeer kunnen zorgen.

De samenwerking met de erfgoedinstellingen wordt voortgezet door het Platform Erfgoededucatie te blijven ondersteunen met coördinatie. Waar mogelijk zoekt C. naar verdieping en uitbreiding.

Door vernieuwing, borging en verduurzaming met betrekking tot het aanbod wordt nog een stap dichterbij een toekomstig expertisecentrum voor het onderwijs in Haarlemmermeer gezet. Door op bestaande relaties voort te bouwen met de scholen, culturele partners en aanbieders en de gemeente zorgt C. voor gelijke kansen voor de leerlingen om hun schooldag te verrijken ongeacht waar ze wonen. C. volgt nauw actuele trends in het onderwijs, cultuureducatie en leeseducatie en speelt erop in. C. verkent de kansen in digitalisering om nieuwe doelgroepen te bereiken.

In 2023 wordt de zichtbaarheid van de producten en diensten voor cultuuronderwijs vergroot door een duidelijke plek op de nieuwe website van C., netwerkbijeenkomsten en nieuwsbrieven.

kwantificeerbare prestaties team Onderwijs 2023

- Het stellen van (theoretische) kaders rond het aanbod in het nieuwe Onderwijsteam
- Het inventariseren en vastleggen van werkprocessen
- Het samenwerken in drie projecten interdisciplinair in het nieuwe Onderwijsteam
- Het werken aan één gezamenlijke teamvisie en van hieruit het ontwikkelen van strategie en kaders voor communicatie
- Het meten van bezoek- en leesresultaten op de nieuwe website, zodat C. een scherp beeld houdt van de behoefte en interesse van de doelgroep.

Kunst en Cultuur op School (KCOS)

De gemeentelijke subsidie en bijbehorende bemiddelingsopdracht is een fundament voor een gelijkwaardige toegang tot cultuur voor alle leerlingen in Haarlemmermeer. In 2023 wordt extra aandacht gegeven aan een vernieuwde en beter aangepaste bemiddeling voor het voortgezet onderwijs. Verder worden de evaluaties van de huidige website (2020) opgevolgd. Scholen die structureel niet aanwezig zijn geweest op bijeenkomsten in de voorgaande jaren, worden benaderd om hernieuwde afspraken te maken. Ook wordt verkend hoe de huidige aanbodwebsite ondergebracht kan worden worden bij C. KCOS zet ook een aantal andere punten voort, zoals het geven van een ICC-cursus, netwerkbijeenkomsten en een planningsystematiek.

kwantificeerbare prestaties KCOS 2023

- Minstens acht deelnemers aan de jaarlijkse ICC-cursus
- twee bijeenkomsten voor ICCers PO
- twee bijeenkomsten voor ICCers VO
- twee bijeenkomsten voor aanbieders

Primair onderwijs

Het team Cultuuronderwijs heeft sinds vele jaren een goede relatie opgebouwd met de scholen binnen het primair onderwijs in Haarlemmermeer. C. staat voor kwaliteit, samenhang en diepgang middels lespakketten en leerlijnen voor alle leeftijdsgroepen. Ook biedt C. deskundigheidsontwikkelingen aan voor borging en duurzaamheid. Dit wordt in 2023 allemaal voortgezet met extra aandacht voor inhoudelijke ontwikkeling van het aanbod vanuit het nieuw samengestelde team. Team Onderwijs zoekt naar samenwerking binnen en buiten C. om zo nog meer op maat te werken naast de pakketten. Er wordt gezocht hoe in te zetten op digitale ontwikkelingen en welke relatie dat krijgt met fysieke lessen op de scholen. In samenwerking met de afdeling Vrije tijd wordt gewerkt op het platform Moodle en worden in 2023 de eerste stappen genomen om aanvullend aanbod daarop te plaatsen.

kwantificeerbare prestaties primair onderwijs 2023

- Minstens 65% van de scholen nemen C. aanbod af
- Herijken van de kaders rond het aanbod middels een vernieuwd aanbodplan
- Het beschikbaar hebben gesteld van digitaal aanbod via het platform Moodle

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs wordt al langer vraaggericht en met maatwerk voor de scholen gewerkt. In 2023 ontwikkelt dit zich verder en richt het team zich ook op het MBO. Naast maatwerk worden ook vaste lespakketten ontwikkeld die aansluiten en inspelen op het curriculum van het onderwijs. Gezocht wordt naar samenwerkingspartners binnen en buiten C. die dezelfde doelgroep bedienen en naar wat men voor elkaar kan betekenen voor wat betreft actief en receptief aanbod. C. bouwt voort op de relaties die er zijn, maar zoekt ook actief naar nieuwe wegen om vooral het voortgezet speciaal onderwijs beter te ondersteunen met activiteiten. Door extra in te zetten op 'Innovatie Cultuuronderwijs' worden de scholen gestimuleerd om nieuwe wegen te vinden rond cultuur en leesbevordering.

kwantificeerbare prestaties voortgezet onderwijs 2023

- Minstens 70% van de scholen nemen C. aanbod af
- Herijken van de kaders rond het aanbod middels een vernieuwd aanbodplan
- Digitaal aanbod beschikbaar via het platform Moodle
- Een groter aanbod beschikbaar op zowel actief als receptief gebied

Specifieke projecten

Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CMK)

Focus 2023 ligt op verbindingen, kansengelijkheid en duurzame samenwerkingen met scholen. Over het geheel geldt: door visie, doelstellingen en ervaringen met elkaar te delen, komt meer lijn, samenhang en kwaliteit in het onderwijs en ontstaat een duurzamere samenwerking.

Met de scholen die al langere tijd in CMK meedraaien wordt onderzocht hoe de overgang naar meer zelfstandigheid vloeiend kan verlopen. 'Het leven na CMK' wordt verkend, met focus op borging en continuïteit van alles waar hard voor gewerkt is. Verder maken wij het bereik van het speciaal onderwijs zichtbaar door er onder andere voor te zorgen dat het netwerk S(B)O weer wordt opgestart.

Verbinding binnen- en buitenschools

C. maakt zichtbaar welke samenhang er aanwezig is in activiteiten op de scholen en blijft verbinding zoeken in alles wat wij doen, zowel inhoudelijk als organisatorisch. In 2023 wordt verder gebouwd aan ervaringen uit de gezamenlijke proeftuin die in 2022 ontstaan is met de pilot 'Met kunst aan het lezen' om lees- en cultuuronderwijs geïntegreerd aan te bieden. Het onderzoek naar hoe kinderen ook na schooltijd met cultuureducatie bereikt kunnen worden gaat door. Welke factoren maken het tot een succes en welke barrières moeten overwonnen worden? C. richt zich op kansengelijkheid en vertrekt vanuit het gedachtegoed van 'Cultureel Vermogen'.

Langlopende maatwerktrajecten

C. blijft scholen ondersteunen met vakdocenten die een vaste plek krijgen binnen de school waardoor meer kansen ontstaan om samen op te trekken, synergie te stimuleren. En het stimuleren van partnerschappen van andere culturele aanbieders met scholen om dezelfde redenen. In verbinding werken zij samen.

Mediafestival

Het Mediafestival krijgt een nieuwe vorm, in lijn met de herijkte kaders en doelstellingen in het nieuwe team Onderwijs. Sinds 2015 organiseert C. onder leiding van team Cultuuronderwijs jaarlijks het Mediafestival voor ongeveer 1.000 scholieren uit Haarlemmermeer. Na zeven jaar is het tijd om te veranderen en in 2023 wordt daarom een nieuw festival ontwikkeld. Hiervoor wordt gezocht naar mogelijkheden voor samenwerking en verbinding met bijvoorbeeld bedrijven in en rond Haarlemmermeer, zoals binnen de Genie Campus, en daarnaast ook naar nieuwe financiering naast al bestaande subsidies.

Lokale en landelijke netwerken en ontwikkelingen

C. onderhoudt het lokale netwerk cultuuronderwijs en breidt dit waar nodig uit. Gezorgd wordt voor kennisdeling tussen scholen, waarbij de adviseurs een brug kunnen slaan, spin in het web zijn, nieuwe samenwerkingen initiëren, mensen matchen en zich als expertisecentrum profileren.

C. blijft de lokale erfgoedinstellingen ondersteunen middels een verbindingsofficier die zorgt voor netwerkbijeenkomsten, samenwerkingsmogelijkheden en deskundigheidsontwikkeling. Binnen CMK wordt gestart met de pilot 'Cultuur in je Rugzak', hét evenement voor leerkrachten en cultuurcoördinatoren, waarin ze hun eigen culturele bagage voeden en uitgedaagd worden om de vertaalslag naar de klas te maken. Het lokale netwerk cultuuronderwijs wordt hiervoor ingezet en ruimte voor ontmoeting en plezier staan voorop. Met deze werkwijze wil C. een inspirerende omgeving voor de cultuurcoördinatoren creëren. Het team neemt deel aan landelijke en regionale uitwisselingen, werkbezoeken en trainingen. C. volgt landelijke ontwikkelingen op het gebied van onderwijsvernieuwing, -regelgeving en -financieringsmogelijkheden van en voor het onderwijs. Denk hierbij aan NPO-gelden, 'curriculum.nu' en communityscholen.

kwantificeerbare prestaties speciale projecten 2023

- Minstens 20 scholen doen mee aan de subsidieregeling Cultuureducatie met Kwaliteit
- Alle SO-scholen nemen deel in het CMK-traject
- Pilot 'Het leven na CMK' voorbereiden en inzetten, met drie scholen
- Pilot 'Met kunst aan het lezen' wordt verder in het team uitgedragen om de verbinding tussen leesbevordering en

- cultuureducatie ook op andere scholen uit te rollen
- Het realiseren van een bijeenkomst Cultuur in je Rugzak en een SO netwerkbijeenkomst
- Zorgen voor twee landelijke/regionale kennisdelingsmomenten vanuit C.
- Een vernieuwde vorm voor het Mediafestival wordt uitgewerkt en uitgevoerd

2.1.2 Lezen en leesbevordering

Wie leest, heeft de wereld aan zijn voeten. Door voor te lezen, zelf te lezen en bezig te zijn met boeken en taal, kun je taal- en leesontwikkeling stimuleren. En dat is belangrijk, want een betere taal- en leesontwikkeling zorgt voor betere schoolprestaties en het vergroot maatschappelijke kansen. Daarnaast verruimt lezen ons denken en leert het om anderen beter te begrijpen. Het is daarom belangrijk om binnen kinderdagverblijven en het onderwijs met boeken aan de slag te gaan en zo de leesmotivatie van kinderen en jongeren te ontwikkelen. C. bevordert het (vrij) lezen bij kinderen, jongeren en professionals van kinderdagverblijven, scholen en instellingen in een doorgaande leeslijn van nul tot ca. 23 jaar. De activiteiten en programma's in deze leeslijn dragen bij aan de preventie van laaggeletterdheid. Naast taal richt C. zich ook op de ontwikkeling van digitale geletterdheid bij deze doelgroepen, om ze zo te leren informatie te vinden, die te beoordelen en naar waarde te gebruiken (informatievaardigheden) en om als burger digitaal te functioneren (mediawijsheid). Tot slot werkt C. aan een integraal educatief aanbod waarbij leesbevordering met cultuureducatie wordt gecombineerd om zo samenhang in activiteiten te krijgen binnen kinderdagverblijven en het onderwijs.

Binnen leesbevordering is meertaligheid ook een belangrijk onderwerp. Haarlemmermeer internationaliseert verder en binnen kinderdagverblijven en het onderwijs neemt het aantal kinderen en jongeren die meerdere talen gebruiken toe. C. besteedt aandacht aan deze ontwikkeling en biedt ondersteuning aan kinderdagverblijven en het onderwijs om met leesbevordering bij meertalige kinderen en jongeren aan de slag te gaan.

In 2019 is gestart met 'gezinsaanpak laaggeletterdheid', waarbij de dienstverlening en activiteiten binnen C. onderzocht zijn op samenhang en impact voor gezinnen. Het doel is een beter bereik onder laagtaalvaardige ouders door betere herkenning en onderlinge afstemming van afzonderlijke projecten zoals Taalhuis, Sociaal Domein, BoekStart en BoekStartcoach, huiswerkbegeleiding en dienstverlening op scholen en kinderopvang. In 2022 is dit project opgegaan in het project 'gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid', dat in 2023 wordt gecontinueerd. Hierbij wordt in samenwerking met de gemeente gewerkt aan het in kaart brengen van het aanbod binnen Haarlemmermeer dat is gericht op laaggeletterdheid en taalstimulering en het opzetten van een netwerk van partijen die dit aanbod hebben. Het doel daarvan is om samenwerking tot stand te brengen en een gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid te bewerkstelligen, waar eind 2024 alle Nederlandse gemeenten de regierol in moeten gaan vervullen.

Voor- en vroegschoolse educatie (vve) 0-4 jaar

Doelstellingen cultuur	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
BoekStart in de kinderopvang	Aanpak gericht op het creëren van een rijke en stimulerende voorlees-omgeving, deskundigheidsbevordering, voorleesmonitor en ouderbetrokkenheid	BoekStart in de kinderopvang locaties die werken met de BoekStart aanpak
BoekStart voor baby's	Inzet BoekStartcoach op consultatiebureaus BoekStart in de C. vestigingen	BoekStartcoach voert wekelijks gesprekken met ouders van jonge kinderen over het belang van taal en voorlezen In de vestigingen: Boekstart collectie in alle vestigingen BabyBieb inloop bijeenkomsten in de centrale vestiging. Informatie BoekStart op de website Uitreiken BoekStartkoffertje aan ouders die zijn uitgenodigd deze op te halen Informatiezuil BoekStart in het gemeentehuis
VoorleesExpress	Een traject van 20 weken met voorlezen thuis door vrijwilligers	C. faciliteert de gezinnen van de Voorlees-Express met collectie en informatie en zorgt voor deskundigheid bij vrijwillige voorlezers. De dagelijkse organisatie en verantwoordelijkheid ligt bij Stichting Meerwaarde

Het is belangrijk om vroeg met voorlezen te beginnen. Om dit te stimuleren werkt C. met BoekStart in de kinderopvang, een aanpak die aansluit bij de ontwikkelfasen van kinderen en die gericht is op het professionaliseren van de voorleesomgeving binnen de kinderopvang. Een voorleesconsulent vanuit C. ondersteunt in deze aanpak de kinderopvanglocatie door scholing en training van pedagogisch medewerkers, het opstellen van (voor)leesbeleid, het opzetten van een stimulerende voorleeshoek met collectie, het doen van leesbevorderingsactiviteiten en het met een monitor in kaart brengen van de voorleesomgeving. Door BoekStart in de kinderopvang komen ook de ouders in aanraking met boeken en worden ze geïnformeerd over het belang van boeken en lezen.

Naast BoekStart in de kinderopvang kunnen kinderopvanglocaties met een lidmaatschap collecties lenen en expertise van C. inkopen.

C. richt zich ook op consultatiebureaus met de inzet van een BoekStartcoach. De BoekStartcoach voert gesprekken met ouders van baby's en dreumesen over taalontwikkeling en het belang van voorlezen. Het aantal uur dat de coach aanwezig is op locaties is in 2022 uitgebreid en wordt in 2023 gecontinueerd.

C. wil in haar vestigingen ook de juiste aandacht geven aan de jongste doelgroep, door een BoekStart collectie in alle vestigingen, het organiseren van BabyBieb inloopbijeenkomsten, het uitreiken van het BoekStartkoffertje met boekjes en informatie over voorlezen en een goede informatievoorziening via de website. Daarnaast ondersteunt C. de VoorleesExpress die zich richt op het voorlezen thuis door vrijwilligers.

Primair onderwijs

Doelstellingen cultuur	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
De Bibliotheek op school (dBos)	dBOS werkt in een cyclus met de volgende bouwstenen: <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk en beleid (borgen van beleid) • Expertise (opgeleide leescoördinatoren en ondersteuning teams) • Collectie (ondersteuning m.b.t. schoolbibliotheek en gebruik van boeken) • Lees- en mediaplan • Activiteiten op lezen, vrij lezen, informatievaardigheden en ouderbetrokkenheid • Monitor op leesgedrag (doelen zijn leidraad voor activiteiten en beleid) • Digitaal portaal en het ter beschikking stellen van schoolbibliotheekstelsel 	BoekStart in de kinderopvang locaties die werken met de BoekStart aanpak
Aanbod voor scholen die niet aan dBos deelnemen	Scholen kunnen gebruikmaken van maatwerktrajecten of losse dienstverlening zoals instellingenabonnement, bibliotheekbezoeken en schrijversbezoeken	Inzet van lees- en mediaconsulenten vanuit C. om binnen het primair onderwijs aan de slag te gaan met een maatwerktraject en losse dienstverlening
Scholing leerkrachten	Het geven van diverse scholingen en trainingen aan het primair onderwijs	C. verzorgt jaarlijks de opleiding voor nieuwe leescoördinatoren en organiseert jaarlijks een bijscholing, diverse workshops en een grote inspiratiemiddag

C. ondersteunt het primair onderwijs in het aan de slag gaan met leesbevordering op verschillende manieren. Vanaf schooljaar 2022-2023 is de dienstverlening uitgebreid. Tot die tijd bestond de dienstverlening uit een structurele samenwerking via de aanpak 'de Bibliotheek op school' (dBos). Deze aanpak kende een enkele variant waarbij op een intensieve manier werd samengewerkt met de school, met de inzet van een lees- en mediaconsulent vanuit C. De aanpak is nu uitgebreid naar twee varianten met de keuze tussen een intensieve en minder intensieve variant. Daarnaast is er ook de mogelijkheid gekomen om een maatwerktraject samen te stellen. Hiermee kan de dienstverlening van C. uitgebreid worden naar meerdere scholen.

Naast dBos en maatwerktrajecten levert C. los aanbod voor leesbevordering zoals een instellingenabonnement om collecties te lenen, een schrijversbezoek en diverse scholingen en trainingen: leerkrachten worden opgeleid tot leescoördinator op school, er is een training gericht op werkvormen voor leesbevordering, er wordt jaarlijks een bijscholing georganiseerd en er is jaarlijks een grote inspiratiemiddag met gastsprekers. Daarnaast organiseert C. bibliotheekbezoeken die vanaf schooljaar 2022-2023, naast bezoeken voor groep 3, ook beschikbaar zijn voor de andere groepen van het primair onderwijs. Hiermee laat C. alle kinderen kennis maken met boeken. Tot slot organiseert C. jaarlijks een ronde van de Nationale Voorleeswedstrijd.

Voortgezet onderwijs en mbo 12-23 jaar

Doelstellingen cultuur	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
De Bibliotheek op school (dBos)	dBOS werkt in een cyclus met de volgende bouwstenen: <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk en beleid (borgen van beleid) • Expertise (opgeleide leescoördinatoren en ondersteuning teams) • Collectie (ondersteuning m.b.t. schoolbibliotheek en gebruik van boeken) • Lees- en mediaplan • Activiteiten op lezen, vrij lezen, informatievaardigheden en ouderbetrokkenheid • Monitor op leesgedrag (doelen zijn leidraad voor activiteiten en beleid) • Digitaal portaal en het ter beschikking stellen van schoolbibliotheekstelsysteem 	Inzet van lees- en mediaconsulenten vanuit C. om binnen het voortgezet onderwijs en mbo aan de slag te gaan met de Bibliotheek op school
Aanbod voor scholen die niet aan dBos deelnemen	Scholen kunnen gebruikmaken van losse dienstverlening zoals instellingenabonnement, workshops en brugklasbibliotheekbezoeken	Inzet van lees- en mediaconsulenten vanuit C. om binnen het vo en mbo aan de slag te gaan met losse dienstverlening

De aanpak van 'de Bibliotheek op school' binnen het primair onderwijs wordt doorgezet in het voortgezet onderwijs. Hierbij ligt de nadruk vooral op het vmbo. Vanuit C. ondersteunt een lees- en mediaconsulent de school met het leesbevorderingsbeleid en een leesactiviteitenplan, worden er overleggen met directie, secties en taalcoördinatoren gehouden, zijn er workshops voor docenten, worden brugklas-bibliotheekbezoeken georganiseerd en wordt het leesplezier en -gedrag in kaart gebracht met de monitor.

Naast dBos levert C. los aanbod voor leesbevordering zoals een instellingenabonnement om collecties te lenen, brugklas-bibliotheekbezoeken, ondersteuning van de mediatheek en diverse workshops. Ook organiseert C. jaarlijks een ronde van de voorleeswedstrijd Read2Me.

Binnen het mbo wordt de regionale samenwerking rondom het Nova College met de bibliotheken van Zuid-Kennemerland en IJmond Noord voortgezet.

Digitale geletterdheid

C. biedt voor scholen programma's en activiteiten op het gebied van digitale geletterdheid, waarbij de nadruk ligt op het verbeteren van informatievaardigheden en mediawijsheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van betrouwbare landelijke en door de Koninklijke Bibliotheek ontwikkelde programma's die lokaal uitgevoerd worden. Waar mogelijk zoekt C. de samenwerking met andere partijen en organisaties. Daarnaast is C. voor scholen leverancier van de bibliotheeksystemen SchoolWise en MediatheekWise waarvan de leerlingportal de toegang is tot online informatie. De scholen worden gestimuleerd om de informatie en de online tools in de portal actief door de leerlingen te laten gebruiken.

2.2 Vrije tijd

Doelstellingen cultuur	Product-clusters	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
Actieve en/of passieve participatie van bewoners aan cultuur.	Versterken van de culturele en economische aantrekkingskracht door inzet van kunst en cultuur; cultuur is de geur, kleur en smaak van wat er in onze gemeente gebeurt. Aanwezigheid van een goed en breed cultureel aanbod. Ruimte voor creativiteit met een gezonde mix van allerlei schakeringen; laagdrempelig tot experimenteel. Inzetten op versterken van het culturele klimaat, waaronder educatieve activiteiten.	Cursussen ontwikkelen, organiseren, en uitvoeren verdeeld over de gebieden digitale media, muziek, beeldende kunst, theater, dans, musical, architectuur en schrijven. Actief zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden en samenwerking realiseren met (minimaal vier) bedrijven en partners in zorg en welzijn.	6.500 deelnemers 25.000 bezoekers (bandbreedte 5%). Vier bedrijven met actieve kunstbeoefening. Vijf activiteiten voor specifieke doelgroepen.

		Workshops/projecten (incl. werkplaatsen) Ontwikkelen, organiseren en uitvoeren van workshops, etc. verdeeld over de gebieden digitale media, muziek, beeldende kunst, theater, dans, musical, architectuur en schrijven. Actief zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden en samenwerking realiseren met (minimaal vier) bedrijven en partners in zorg en welzijn (incl. cursussen)	Tenminste 34 workshops en projecten (bandbreedte 5%)
--	--	--	--

Alle activiteiten waarbij je actief iets kunt leren en die plaats vinden buiten school- en werktijd zijn onderdeel van Vrije tijd.

Kenmerken

- Je bent van harte welkom.
- Je bent hier in een veilige en uitdagende omgeving.
- Speciaal voor kinderen en jongeren:
- Alle lessen en cursussen zijn onderdeel van een leerlijn die begint met kennismaken met wie we zijn en wat we doen. In het volgende level helpen we je een keuze te maken uit heel veel mogelijkheden totdat je weet waar je echt mee verder wilt. Je oefent en leert totdat het steeds beter gaat. Bij ons kun je doorwerken tot het hoogste level.
- Samen dansen, samen muziek, kunstwerken of theater maken is het leukste dat er is!
- Alle leerlingen vanaf zes jaar laten zien wat ze geleerd hebben tijdens festivals, concerten, optredens en exposities.

Artistieke ontwikkeling en het ontdekken en ontwikkelen van talent van de inwoners van Haarlemmermeer staan voorop. C. verzorgt breed, laagdrempelig en ook experimenteel cultureel aanbod waarbij alle culturele disciplines vertegenwoordigd zijn en waar mensen op verkenningstocht kunnen gaan naar de kunstzinnige vorming die het best bij hun persoonlijkheid, passie en ambitieniveau past. Het aantal lessen en cursussen per discipline wordt bepaald op basis van de vraag van (potentiële) gebruikers. Er is ook een onderscheid in het aanbod tussen beginners en gevorderden. Hiervoor zijn in alle vakken leerlijnen ontwikkeld.

Alle activiteiten worden verzorgd door op het betreffende vakgebied geschoolde kunstenaars-docenten en experts, waardoor een hoge kwaliteit en vakkennis wordt geleverd, zodat deelnemers - na een eerste aanraking - zich verder kunnen ontwikkelen. Het niveau van de dienstverlening, evenals de ruime mogelijkheden tot interdisciplinair programmeren, samenspel, samenwerking als wel het voorzieningenniveau onderscheiden het aanbod van ander cultureel aanbod in Haarlemmermeer.

C. wil breed toegankelijk te zijn voor alle doelgroepen, ook de sociaal zwakkeren, waaronder sommige ouderen of mensen met een beperking. Zij ontwikkelt voor deze doelgroepen speciaal aanbod en werkt samen met tal van organisaties op het gebied van zorg en welzijn. C. sluit hiermee aan bij de doelstellingen van de sociale infrastructuur in Haarlemmermeer.

C. vervult een spilfunctie in Haarlemmermeer.

C. werkt samen met, en biedt onderdak aan, verschillende verenigingen in Haarlemmermeer. C. werkt er actief aan om meer cultuurpartners in Haarlemmermeer onderdak te bieden tegen een cultureel tarief en samenwerking te ontwikkelen. Er is onder andere een speciaal gereduceerd tarief voor muzikanten die les volgen en lid zijn van een muziekvereniging (HaFa).

C. hanteert dat docenten zo flexibel mogelijk ingezet worden, zodat ingespeeld kan worden op een zich wijzigende vraag van gebruikers. In de afgelopen jaren zijn docenten breed opgeleid zodat ze zowel in het onderwijs als in de vrije tijd les kunnen geven. Een speciale groep docenten Cultuuronderwijs voldoet aan alle eisen voor flexibele inzet. C. zoekt actief samenwerking met partners in het sociaal domein.

De activiteiten in de Vrije tijd zijn onderverdeeld in de volgende doelgroep- en/of discipline-onderdelen:

A. AANBOD VOOR DE ALLERKLEINSTE BEZOEKERS

Binnen het C. cursusaanbod leggen kinderen tussen 0 en 6 jaar een belangrijk fundament onder hun creatieve ontwikkeling. C. laten heb en hun ouders/verzorgers kennismaken met muziek, dans en beeldende kunst in cursussen die gericht zijn op verkennen en ontdekken. Docenten zien het als hun taak de aangeboren nieuwsgierigheid en creativiteit optimaal te stimuleren en ontwikkelen, afgestemd op het ontwikkelingsniveau en leeftijd van het kind. Daarom is het onderscheid baby, dreumes, peuter en kleuter van wezenlijk belang in het aanbod. De meeste cursussen voor kinderen van 0 t/m 3 jaar zijn op het gebied van muziek en dans. De lessen zijn bedoeld voor kinderen samen met ouders/verzorgers. Peutert- en kleutermix combineren binnen een cursus de verschillende

disciplines en werken met een aansprekend thema toe naar een laatste les waar alles samenkomt. Kleuters dansen, spelen kleutertheater, zingen/acteren in een musicalklas, doen een cursus Ontdek muziek of hebben hun eerste speelse lessen op piano, viool of gitaar. Het aanbod voor de allerkleinsten bezoekers is een levendige, goed bezochte springplank naar het aansluitende, meer gespecialiseerde en verdiepende aanbod van C. voor oudere kinderen. Nieuwe inwoners van Haarlemmermeer, in het bijzonder buitenlandse gezinnen, verdienen extra aandacht. Via Boekstart ochtenden in de Bibliotheek wordt in korte lesjes muziek gemaakt. Op deze manier wordt het aanbod ook onder de aandacht gebracht bij deze doelgroep.

B. MUZIEKSCHOOL

Muziek is overal en niet weg te denken in het dagelijks leven. Fluiten tijdens een wandeling, de spanningsopbouw in een griezelige film, een kort melodietje waarbij je direct denkt aan een bepaald merk telefoon. Allemaal muziek. Soms lijkt het alsof muziek met een druk op een knop tot stand komt, maar niets is minder waar. Muziek maken moet je leren. Bij C. kan iedereen terecht om (beter) muziek te leren maken en/of te ervaren wat samenspelen is. Puur voor de ontspanning en het sociale contact, of om te werken naar een serieuze carrière in de wereld van muziek. C. biedt een breed pallet aan zang- en instrumentlessen. C. blijft up to date in het aanbod, maar voelt zich ook verantwoordelijk voor het aanbieden en bevorderen van die instrumenten en muziekstijlen die minder populair lijken. Dit kan een lang lopende leerlijn zijn of een korte cursus. C. heeft een groot repertoire. Van stevige dance naar betoverende klanken uit de renaissance, C. biedt voor alle leeftijdsgroepen en uiteenlopende interesses een uitgebreid pakket aan muziekles, zowel individueel als in groepsverband.

Muzikale oriëntatie

Bij 'Het aanbod voor de allerkleinsten' (zie eerder) zet de allerjongste cursist de eerste stappen in een wereld vol muziek en dans. Met het aanbod voor muzikale oriëntatie gaan cursisten vanaf vier jaar (en hun ouders) op ontdekkingsstocht in 'Ontdek Muziek.' Zo komen ze in aanraking met 'echte' instrumenten. Binnen 'Ontdek je instrument' gaat C. op zoek met de jonge cursist (6-9 jaar) welk instrument goed bij het kind past en maken we samen muziek met andere kinderen. Nieuw in het aanbod en onderdeel van de biebconcertjes, is 'Boekje Spelen'. Aan de hand van een prentenboekje fantaseren de kinderen muziek bij het verhaal en werken naar een slotconcertje voor ouders, opa's en oma's in de bibliotheek van Zwanenburg.

Muziekmakers en Muziekbende

De combinatie van instrumentale les, samenspel en digitale ondersteuning via een speciaal ontwikkelde website is een sterke pijler binnen het muziekonderwijs van C. Het programma is door muziekdocenten van C. vormgegeven en biedt een vierjarig leertraject met de focus op samenspel. Al vanaf de eerste les wordt er gespeeld in bands of, afhankelijk van het instrument, in een orkest. 'C.GROOT', het klassieke orkest van de Muziekmakers is uitgegroeid tot een 35-koppig symfonieorkest met cursisten tussen de acht en zestien jaar oud. In 2023 staat dit orkest ook open voor cursisten die geen instrumentale les volgen op C. en dus toegankelijker worden voor de jonge muzikant uit de regio. Door het ontwikkelen van nieuwe (instrument-)lesvormen wordt de combinatie van instrumentale les en samenspel nog toegankelijker.

C. werkt aan een nieuwe digitale leeromgeving voor meerdere kunst disciplines. De omgeving van de Muziekmakers is hier de basis voor geweest. De nieuwe omgeving wordt toegankelijker, uitgebreider en interactief.

Naast het geven van individuele online lessen kan deze worden ingezet als ontmoetingsplek van de diverse bands binnen de Muziekmakers en kan bijvoorbeeld een 'Virtueel Filmfestival' voor een vorm van samenspel zorgen. Het programma van De Muziekbende (13-20 jaar) richt zich op (pop)bands. Het programma bestaat uit instrumentale les, bandles en tal van activiteiten zoals bijvoorbeeld het studiofestival, waar cursisten leren hoe het is om (professionele) opnames te maken. In 2023 ligt het accent op het gebruik van hedendaagse muziekapparatuur als samplers en synthesizers om zo meer aansluiting te vinden bij wat de grote popbands vandaag de dag doen op het podium.

Samenspel en -zang

Samenspel is en blijft een sterke pijler binnen het muziekonderwijs. Samen spelen en zingen maakt je in alle opzichten een betere muzikant, maar heeft naast eigen ontwikkeling ook een sterke sociale functie. C. biedt onderdak aan een groot aantal koren, bands en orkesten zoals de 'Big Band Haarlemmermeer', (seniorenorkest) 'Nieuw-Vennep in the Fields' en diverse koren als 'Vocal Ease', 'Meerzingkoor Badhoevedorp' en 'Viva Musica' in Vijfhuizen. Deelname aan deze groepen vereist geen instrumentale les op C. en is bijzonder in trek bij de volwassen cursist.

Om samenspel te bevorderen bij de individuele cursist biedt C. binnen het seizoen diverse evenementen waar nagenoeg alle cursisten aan mee kunnen doen. Zo is er '4 Days Musiclab', een vierdaags evenement waar cursisten via de digitale leeromgeving hun eigen partijen kunnen voorbereiden, om dit daarna samen op één van de uitvoeringsavonden te repeteren. 'Het MetroPierorkest' is inmiddels een begrip binnen C. Daarnaast zijn er onder meer nog de 'Blazersdag', 'Het Compositieproject', de 'Dag van de oude muziek' en de 'Strijkersdag'. In 2023 start 'Muziek van de maand'. Dit wordt een maandelijks evenement voor cursisten, waar docenten van C. hun invulling aan geven.

Talentontwikkeling

C. creëert door middel van het totale aanbod de mogelijkheid om talent te ontdekken. Via de reguliere zang- en instrumentlessen zal dit talent zeker naar voren komen. Een evenement als 'Het Compositieproject' biedt de kans om een ander facet van muziek te ontdekken. Namelijk het uitwerken van bijvoorbeeld een simpel melodietje naar een arrangement voor strijkorkest of het invullen van die beat uit Ableton naar een volledige Dance-productie. Is het talent eenmaal boven komen drijven, dan daagt C. de cursist graag uit om dit verder te ontwikkelen.

Het Talentorkest is een goed voorbeeld van wat C. te bieden heeft op dit gebied. Na auditie en onderbouwing van de motivatie krijgt de getalenteerde cursist (12-18 jaar) een aanvullend programma naast de instrumentale les en het spelen in dit orkest. Het wegvallen van een sponsor voor dit orkest maakt dat C. voor aankomend seizoen kijkt naar nieuwe sponsoring en/of een aanpassing binnen het programma.

'Talent naar de Top' is er voor de uitzonderlijk getalenteerde cursist. 'Talent naar de Top' is een jaar lang extra individuele aandacht voor een kleine groep getalenteerde leerlingen uit alle kunstvakken. C. geeft dit talent in Haarlemmermeer de kans zich zodanig te ontwikkelen dat doorstroom naar een (hogere) beroepsopleiding mogelijk is.

Samenwerking cultuuronderwijs

Op veel scholen in Haarlemmermeer zijn C. muziekdocenten actief in het cultuuronderwijs. Voor muziek zoeken we steeds naar de verbinding tussen onderwijs en kunst in de vrije tijd. Noemenswaardig is 'de Blazersmodule'. Drie docenten toveren de klas in een reeks van vijf lessen om tot een heus orkest. Leerlingen maken kennis met diverse blaasinstrumenten en werken naar een kleine uitvoering. Daarnaast worden ze uitgenodigd om te komen kijken, luisteren en misschien wel meespelen in 'C.GROOT', hét orkest voor de jeugd in Haarlemmermeer.

Studio

C. beschikt over een professionele audiostudio. Deze wordt met grote regelmaat gebruikt voor het vastleggen van prestaties van cursisten, het ontwikkelen van nieuw lesmateriaal en projecten voor basis- en voortgezet onderwijs. Daarnaast is de studio ook beschikbaar voor externe partijen. In 2022 is begonnen aan de ontwikkeling van een nieuwe digitale leeromgeving voor alle disciplines binnen onderwijs en vrije tijd. Daarvoor is alleen een audio-opnamestudio niet voldoende. Er is geïnvesteerd in videoapparatuur, lampen, doeken en een green screen, om de audiostudio te upgraden naar een audio/videostudio. Gekozen is voor een relatief eenvoudige professionele setup, waarmee in korte tijd hoogwaardige video's door de diverse docenten kunnen worden gemaakt. Dit alles ter ondersteuning van de lessen op C., via de nieuwe digitale leeromgeving.

C. THEATER, DANS, MUSICAL

Theater, dans en musical zijn bij uitstek op het podium gerichte kunst disciplines. Bij C. kan iedere enthousiaste inwoner van Haarlemmermeer zijn weg naar dat podium vinden. Dat kan klein zijn tijdens presentaties in de lesgroep, of juist groot, in eigen producties zoals musicalshows, theater- en dansvoorstellingen en de jaarlijkse 'Bootcamp' voorstelling.

Alle kunstvakken worden in groepen gegeven en maken onderdeel uit van een leerlijn, waarin iedereen start op eigen niveau en verder ontwikkelt met plezier en ambitie.

Voor kinderen en jongeren die bij het aanbod voor de allerkleinsten ontdekken dat ze verder willen met theater of musical biedt C. Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer. Voor dans is er de Balletschool Haarlemmermeer.

Voor volwassenen is er een passend aanbod gericht op plezier, ontmoeten, ontwikkelen en natuurlijk uiteindelijk ook het podium.

Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer

Deze bloeiende theaterschool voor kinderen en jongeren van 6 tot 25 jaar trekt steeds meer belangstellenden. Alle deelnemers spelen in presentaties en voorstellingen, ontwikkelen zich langs leerlijnen in leeftijdsgroepen en nemen deel aan de 'Jeugdtheaterschool Academy', waar bekende musicalacteurs lesgeven. Hoogtepunt van het jaar is het Jeugdtheaterfestival met ongeveer vijftiengint leerlingenvoorstellingen in drie weekenden.

Op verschillende dagen in de week is een passend programma ontwikkeld voor kinderen en jongeren vanaf 8 jaar. Per leeftijdscategorie komen in de lessen theater en musical leerdoelen als samenspel, improvisatie, teksttoneel en ontwikkeling van de eigen stem aan bod. In de musicallessen wordt verder gewerkt aan samenzang en stemexpressie en door middel van oefeningen en improvisatie kennis gemaakt met ritme, beweging en techniek. Alle drie de disciplines (dans, zang en theater) worden uiteindelijk gecombineerd in een spetterende show.

Voor kinderen van 6, 7 en 8 jaar biedt Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer voorbereidende musical- en theatercursussen aan waarin wordt ontdekt wat het theater- of musicalvak precies inhoudt. Deze lessen duren een uur en worden gegeven door één en dezelfde docent.

Meer gevorderde leerlingen kunnen auditie doen voor de musical- of theaterproductiegroep. Deze selectieklassen werken een jaar lang aan een grote show die opgevoerd wordt in één van de podiumzalen.

Voor de meest getalenteerde leerlingen zijn er talentenklassen. Deze klassen zijn alleen toegankelijk op uitnodiging van de docenten. In de talentenklas staat het individuele leertraject centraal.

Jeugdtheaterschoolleerlingen die van plan zijn om in een volgende schooljaar toelatingsexamen voor een vakopleiding te doen, kunnen auditie doen voor het programma 'Talent naar de Top' (zie verder).

Vanuit Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer stromen leerlingen jaarlijks door naar MBO, HBO en vooropleidingen kunstvakonderwijs.

In 2023 worden de banden met beroepsopleidingen aangetrokken door het ontwikkelen van een programma dat de huidige afstand tot beroepsopleidingen en audities verkleint.

Nieuw is de danswedstrijdklas, waar musical leerlingen zich vooral op het gebied van dans snel ontwikkelen.

Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer richt zich op heel Haarlemmermeer en maakt zich landelijk zichtbaar via o.a. de 'Amateur Musical Awards', met als doel de kwaliteit ook landelijk te laten zien.

Voor de inhoudelijke ontwikkeling van Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer wordt zorggedragen door een kernteam van docenten. Een team van vrijwilligers is verantwoordelijk voor het maken van kostuums en decors. In één van de kostuumteams ligt het accent op ontmoeting, waarmee het ook een functie ter voorkoming van eenzaamheid heeft in de sociale basis.

Docenten hebben behoefte aan onderlinge inspiratie en ontmoeting. De Jeugdtheaterschool wil een regionale ontmoetingsplek zijn voor docenten in Noord-Holland waar uitwisseling van kennis kan plaatsvinden in de vorm van workshops. C. is erkend als Leerbedrijf voor 'Stage and musicalperformer', studenten van MBO vakopleidingen spelen als stagiaire een rol in de grote musicalshows.

C. ziet mogelijkheden om het jeugdtheaterschool aanbod ook in de kernen van Haarlemmermeer aan te bieden.

Daarmee is inmiddels begonnen in Badhoevedorp. In 2023 wordt in samenwerking met St. Maatvast en een aantal basisscholen onderzocht in welke wijken en kernen ook vraag is naar activiteiten van de Jeugdtheaterschool.

Dit jaar organiseert Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer een zomerweek musical voor kinderen van 9 t/m 12 jaar. In de laatste week van de zomervakantie. Bij succes wordt dit uitgebreid. Ook de tijdens de lockdowns in 2020 en 2021 opgedane ervaringen over online onderwijs worden verder ontwikkeld in 2023.

Met het eerder opgedane bewustzijn van de Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer als belangrijke ontmoetingsplek waar jongeren hun verhaal kwijt kunnen, wordt rekening gehouden. Dé JeugdTheaterSchool Haarlemmermeer blijkt een plek waar jongeren op veilige wijze en op vele manieren 'uit de kast komen' en hun (mentale) problemen delen. De Jeugdtheaterschool vervult hiermee een belangrijke preventieve functie in de sociale basis van het Haarlemmermeers model. C. zoekt in 2023 de hulp van partners in het sociaal domein om docenten te ondersteunen wanneer nodig en hoe jongeren door te verwijzen naar instanties.

In 2023 wil de Jeugdtheaterschool zichzelf laten zien buiten de muren van de podia door meer en beter gebruik te maken van fotografie en video.

Voor volwassenen zijn er op het gebied van theater en musical zowel cursussen en workshops voor beginners als voor gevorderden met grote podium ambitie. Volwassenen kunnen zich bekwamen in theatergrime en achter de schermen van producties werken als vrijwilliger.

De Jeugdtheaterschool gaat een samenwerking aan met cultuuronderwijs op de scholen. Met korte lesmodules biedt C. een verkorte lessenserie aan voor scholen waarin de Jeugdtheaterschool op school verschijnt. De docenten van de Jeugdtheaterschool geven een aantal lessen in dans, zang en theater. De lessenserie wordt afgesloten met een presentatie. Op deze manier worden leerlingen op een laagdrempelige manier in contact gebracht met zang, dans en theater. C. laat zien dat, voor wie hiermee verder wil, er aansluitende mogelijkheden zijn in de Vrije Tijd. Plannen om ook het naschoolse aanbod hierop te laten aansluiten zijn daarnaast aanwezig, zodat er nog een laagdrempelige tussenstap is. De weg wordt dan van binnenscholen, naar nascholen naar uiteindelijk doorstromen naar het Vrije tijd-aanbod.

Balletschool Haarlemmermeer

Klassiek ballet is de kunst van het evenwicht en het sierlijk, lichtvoetig bewegen op mooie klassieke muziek. De balletschool, voor iedereen vanaf 6 jaar, onderscheidt zich doordat een groot deel van de klassiek balletlessen wordt gegeven met live pianobegeleiding en door professioneel opgeleide dansdocenten. De dansers staan regelmatig op één van de C. podia. Jaarlijks stromen leerlingen uit selectiegroepen door naar MBO of HBO dans (voor)opleidingen. Vanaf 6 jaar wordt op een speels uitdagende manier gewerkt aan klassiek, technische vaardigheden en houdingscorrectie. De kinderen maken tevens kennis met verschillende dansvormen, improvisatie en het uiten van emoties in dans. Vanaf 8 jaar wordt klassiek ballet ook als basis voor alle andere dansstijlen ontwikkeld. De techniek bestaat uit veel passen en bewegingen en vraagt om kracht en precisie. Het is een goede manier om een mooie houding en een sterk en lenig lichaam te krijgen.

Voor getalenteerde, enthousiaste en gemotiveerde dansers zijn er selectiegroepen die leerlingen voorbereiden op audities bij vakopleidingen. Er zijn extra lessen om de spitzentechniek goed aan te leren.

Ook volwassenen kunnen nog prima beginnen met klassiek ballet, de dansdocent helpt de eerste passen aan de barre te maken. Een actieve les met aandacht voor houding, kracht en lenigheid is 'Ballet barre workout', een combinatie van verschillende soorten dans, pilates, fitness en yoga. En natuurlijk is klassiek ballet een perfecte basis voor de andere aangeboden dansstijlen.

Speciaal voor ouderen vinden activiteiten in 2023 overdag plaats. Voor het nieuwe seizoen staat Flamenco 60+ op het programma. In juni 2023 is er een grote Flamenco dansvoorstelling in samenwerking met een flamencoschool in Amsterdam.

D. BEELDENDE KUNST

In Haarlemmermeer zijn honderden (amateur-) beeldend kunstenaars actief op verschillende plekken en in diverse disciplines. Daarnaast zijn er nog veel geïnteresseerde, maar minder actieve liefhebbers, die incidenteel beeldende kunst maken of beleven. C. biedt deze makers een plek en programma om hun werk te faciliteren, vaardigheden te vergroten en passie verder te ontwikkelen. Beeldende kunst maken of expressie vormgeven is een verrijkende ervaring en voor iedereen mogelijk. Inclusief en niet alleen beoordeeld op resultaat, maar juist met aandacht voor het proces.

In de ruime en goed geoutilleerde lokalen worden makers van alle leeftijden en ieder niveau begeleid door professionele docenten bij het maken van kunstwerken op het platte vlak, ruimtelijk werk en digitaal. De cursusreeksen zijn verschillend van duur of vorm, afhankelijk van de discipline, vraag of aard van de les. Naast het maken is ook

aandacht voor en kennis over kunst een toegevoegde waarde voor de cursisten. Dit uit zich in exposities in zowel locaties van C., als ook extern. Dat het maken van kunst verbindt blijkt uit jarenlang trouwe cursisten en nieuwe ontdekkers die elkaar vinden, samen creëren, van elkaar leren en daarmee de sociale dimensie aan de cursussen toevoegen.

Dit maakt beeldende kunst ook een sterke lokale verbinder. In de polder, dorpen en wijken kunnen buurtgenoten of onbekenden samen ervaren wat het is om beeldende kunst te maken en daarmee hun eigen leefomgeving verfraaien. Dit kan zijn in een wijkcentrum of dorpshuis, maar ook in de open ruimte, plantsoen of erfgoedlocatie met bijvoorbeeld een mobiele maakplaats.

Voor alle leeftijden

Peuters en kleuters krijgen in de Peuter- en Kleutermix (zie pag. 20) verschillende disciplines voorgeschoteld. Zeker ook in de jonge jaren is het maken van beeldende kunst belangrijk voor zowel creatieve als motorische ontwikkeling. Voor kinderen van de basisschoolleeftijd is de Kinderkunstacademie van C. Hier is ieder kind vanaf 6 jaar een kunstenaar. Onder begeleiding van kunstdocenten, die hen leren op een andere manier om zich heen te kijken, verkennen de kinderen hun interesses en ontwikkelen ze hun ontdekte talenten. De kinderen kiezen een richting, maar ontdekken binnen de cursus ook zijtakken en andere disciplines. Tekenen en schilderen, medialab, boetseren, textiel en - nieuw dit jaar - zeefdrukken voor kinderen staat op het programma. Daarnaast wordt regelmatig nieuw aanbod gepresenteerd.

Jongeren met creatieve ambities en behoeftes om te ontmoeten vinden hun plek in het Jongerenatelier. Hier zijn ze vrij om hun kunstenaarschap te onderzoeken en ontwikkelen. Alles kan: specialisatie of juist alles door elkaar en tegelijkertijd. Media, tekenen, schilderen, textiel, beeldhouwen, zeefdrukken, enzovoort. Jongeren met ambitie in een vakmanschap kunnen zich voorbereiden op de kunstacademie. Er zijn diverse samenwerkingen met andere (maatschappelijke) projecten en het jaar wordt afgesloten met een expositie. Naast het Jongerenatelier zijn specialisaties op verschillende disciplines in ontwikkeling.

Leren houdt nooit op; ook volwassenen kunnen op een laagdrempelige manier kennismaken met, of zich verder verdiepen in, diverse beeldende kunst disciplines. Naast alle jarenlang goed lopende 'klassiekers', zijn er ieder jaar ook nieuwe of hernieuwde cursussen in het beeldende aanbod. Van pottenbakken en naaktmodel boetseren, tot documentairefotografie en aquarel.

De cursisten exposeren doorlopend in de locaties van C. en elders in de polder. Ook hier wordt het samen kunst maken als zeer belangrijk ervaren.

E. KINDERKUNSTDAGEN

In schoolvakanties dompelen groepen kinderen tussen de 6 en 12 jaar zich hele dagen onder in gezellige en kunstzinnige activiteiten. Zij maken hier kennis met verschillende kunstdisciplines, aan het eind van iedere dag vindt een presentatie voor ouders plaats. Zijn de kinderen enthousiast over een bepaalde discipline, dan kunnen zij zich direct aanmelden voor reguliere cursussen. Bijna iedere schoolvakantie worden KinderKunstDagen georganiseerd en iedere keer op zich is het weer een hele belevenis.

F. TALENTONTWIKKELING

C. wil talent op het gebied van kunst en cultuur ontdekken en verder ontwikkelen.

Talent wordt ontdekt in de leerlijnen en selectieklassen van cursussen in de Vrije Tijd, maar bijvoorbeeld ook in de activiteiten van het poppodium en zelfs buiten C. Zo scout het poppodium actief talent op de talentavonden van scholen of bij andere culturele instellingen.

Poppodium

Scholing en talentontwikkeling is een steeds belangrijker onderdeel binnen de Nederlandse popsector. Dat is in het bijzonder van belang voor makers die zich aan het begin van hun loopbaan bevinden, maar niet alleen voor hen. Scholing in muziek kan beginnen in het primair en het voortgezet onderwijs en krijgt ook vorm door het muziekonderwijs op de vele muziekscholen die Nederland rijk is. C. speelt hier op verschillende manieren op in. Te beginnen met een 'pop' educatief aanbod in het primair onderwijs. Voor het voortgezet onderwijs worden workshops, projecten en maatwerk op het gebied van popcultuur en (talent) ontwikkeling aangeboden. Vanuit het poppodium en/of samen met de andere culturele functies van C., of andere organisaties, wil C. een dergelijk aanbod blijven aanbieden in Haarlemmermeer. Ook liggen er kansen voor samenwerking in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs, die C. verder wil onderzoeken. Vooral bij opleidingen die zich richten op popmuziek of de evenementenorganisatiebranche.

Het vrijetijdsprogramma voor jongeren bestaat uit jamsessies, open podium avonden, workshops, masterclasses, coaching programma's en het jaarlijkse internationale uitwisselingsprogramma 'Bootcamp'. C. wil extra inzetten op de verbinding tussen de verschillende talentontwikkelingsmogelijkheden die zij al biedt. Allereerst door het inzetten van de oefenstudio's als startpunt van talentontwikkelingsprojecten en door het bieden van coaching naast de eigen oefentijd. Met de ingerichte dj/producer-studio hoopt C. nog meer aan te sluiten bij de behoeftes van jongeren. Verder wil C. de eventuele vervolgstappen in de keten van talentontwikkeling vanuit het poppodium optimaliseren. Denk aan een optreden bij een open podiumavond (Schoolslag/Project Cover) of bij Frisse Duyck, een optreden als support act van een grote act en uiteindelijk zelfs een avondvullend programma met een eigen concert. Tevens wil C. de huidige open podiumavond 'Schoolslag' vernieuwen en verdiepen door meer aandacht op

coaching vooraf te leggen en de samenwerkingen met andere jongerencentra en middelbare scholen op het gebied van scouting, werving en doorstroming te intensiveren.

C. blijft graag aangesloten bij provinciale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van scholing en talentontwikkeling. Zo is er een samenwerking met Kunstbende, zijn er gesprekken om Popsport weer terug te laten komen in Noord-Holland en is C. onderdeel van het provinciale netwerk van NH pop. Stichting NH pop heeft de ambitie om de belangen van de Noord-Hollandse popsector te behartigen. C. is hierbij aangesloten doordat de programmeur onderdeel is van het bestuur en de diverse medewerkers op het gebied van programmering, marketing en directie met haar collega's van de andere zalen regelmatig overleg hebben en gezamenlijk activiteiten ontwikkelen.

Talent naar de top

Doelstellingen cultuur	Product-cluster	Activiteiten/prioriteiten	Aantal bezoekers/deelnemers
Actieve participatie van jongeren van 8 t/m 20 jaar in kunst en cultuur	Talent naar de top	Het verzorgen van een talentenprogramma, waarin leerlingen in de leeftijd 8-20 jaar met een uitgesproken talent voor een van de kunstdisciplines zich kunnen ontwikkelen en voorbereiden op een toekomst als professioneel kunstbeoefenaar.	10-20 deelnemers

'Talent naar de Top' is een jaar lang extra individuele aandacht voor een kleine groep getalenteerde leerlingen uit alle kunstvakken. C. geeft dit talent in Haarlemmermeer de kans zich zodanig te ontwikkelen dat doorstromen naar beroepsopleidingen mogelijk is. Het hoofddoel is dan ook het ontdekken en stimuleren van toptalent met als kernactiviteit het verzorgen van een breed en kwalitatief hoogwaardig talentenprogramma, waarin leerlingen met een uitgesproken artistiek talent voor een van de kunstdisciplines zich kunnen ontwikkelen. Talenten volgen een persoonlijk traject waarin zij intensief begeleid worden. Naast extra lessen en workshops volgen de talenten ook een gezamenlijk traject waarin educatieve ontmoetingen centraal staan en gewerkt wordt aan optredens om zo podiumervaring op te doen. Tegelijkertijd wordt met deze optredens het talent in Haarlemmermeer zichtbaar, wat inspirerend is voor andere kinderen en jongeren. Jaarlijks krijgen minimaal tien tot twintig talenten de kans om deel te nemen aan dit speciale programma dat geheel uit sponsorbijdragen en schenkingen wordt betaald. Er wordt samengewerkt met verschillende kunstvakopleidingen, zowel MBO als HBO, zoals de Dutch Academy of Performing Arts, het Conservatorium van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en de dansopleiding van het Haags Conservatorium. Ieder jaar stromen minstens twee talenten door naar een kunstvakopleiding. Zij worden daarbij vooral begeleid in het proces van de voorbereiding op de toelating en de stap richting beroepspraktijk.

G. IKTOON

Doelstellingen	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicatoren
<ul style="list-style-type: none"> Vergroten zichtbaarheid amateurkunstsector Bevorderen infrastructuur amateurkunstsector Uitbreiden aanbod amateurkunstsector 	<ul style="list-style-type: none"> Onderhouden en in kaart brengen activiteiten Netwerkbijeenkomsten organiseren Aanjagen, organiseren en ondersteunen van evenementen 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve agenda/atlas Netwerkbijeenkomsten en nieuwe samenwerkingsverbanden 2.000+ bezoekers op jaarbasis

De transitie van amateurkunsthierarchie naar platform voor amateurkunstondersteuning maakt iktoon tot waardevol onderdeel van C. In de huidige vorm bevordert iktoon de zichtbaarheid van het amateurkunstaanbod en zorgt het voor sterkere en duurzame relaties binnen de amateurkunstsector. In 2023 zet iktoon deze lijn voort en intensificeert de inspanningen om ondersteuning te bieden aan de amateurkunstenaars om zo een compleet en inclusief cultureel landschap vorm te geven.

Dit doet iktoon onder andere door te zorgen voor een betere zichtbaarheid van het aanbod en de activiteiten van de kunstenaars en verenigingen. Iktoon onderhoudt een online agenda met de activiteiten via de marketingkanalen van C. en de gemeente Haarlemmermeer. Daarnaast blaast zij in samenwerking met de gemeente de cultuuratlas nieuw leven in.

Ook zet iktoon zich in voor het onderhouden en uitbreiden van een breed netwerk, waardoor de infrastructuur tussen C., de amateurkunstsector en de dorpskernen verbeteren. Hierdoor kan een rijker aanbod aan activiteiten ontstaan, onder andere door het organiseren van netwerkbijeenkomsten en online ontmoetingsplekken. Iktoon besteedt daarbij extra aandacht aan moeilijker bereikbare doelgroepen om een eerlijk en compleet netwerk te waarborgen.

Deze doelen maken een uitgebreid cultureel aanbod mogelijk, waarbij de kernen van de gemeente goed zijn vertegenwoordigd. Iktoon neemt waar nodig vanuit C. een regierol op zich nemen waar nodig maar verwacht van de amateurkunstsector ook een actieve deelname en blijft hierop aansturen. Zo zorgt iktoon ervoor dat kleine en kwetsbare partners en doelgroepen de ondersteuning krijgen die nodig is.

3. Persoonlijke ontwikkeling en informatie

3.1 Bibliotheek

De bibliotheek binnen C. realiseert de vijf functies van de WSOB (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen) zoveel mogelijk samen met de andere onderdelen binnen C.:

- Kennis en Informatie
- Ontwikkeling en Educatie
- Kunst en Cultuur
- Lezen en Literatuur
- Ontmoeting en Debat

Daarnaast levert C. landelijk en lokaal een bijdrage aan de drie maatschappelijke opgaven zoals verwoord in het Bibliotheekconvenant 2020-2023:

- Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier
  - In 2023 wordt het aantal bibliotheekbezoeken voor het PO uitgebreid
  - Er is een Boekstartcoach aangenomen die specifiek deze taak gaat uitvoeren in de consultatiebureaus en die spreekuren gaat houden in de vestigingen van de bibliotheek
  - Gratis lidmaatschap tot 18 jaar krijgt lokaal meer aandacht
- Participatie in de informatiesamenleving – digitale inclusie en digitaal burgerschap
  - Een projectmedewerker IDO (Informatiepunt Digitale Overheid) is aangenomen die zich intensief bezighoudt met:
    - IDO spreekuren
    - Kwaliteitsverbetering van het aanbod en advies
    - Uitbreiding van cursussen digitale vaardigheden
    - Toevoegen van het onderwerp 'gezondheid' in cursussen en bijeenkomsten (inspelen op digitale toegankelijkheid van ziekenhuizen, apotheken en andere aanbieders van gezondheidszorg)
    - Meer intensieve samenwerking met en aansluiting op het aanbod van het Taalhuis
- Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid
  - In 2023 worden de plekken voor stagiaires en werkervaringsplaatsen weer opgestart.

3.2 Kennis en informatie

C. werkt klantgericht en professioneel, en positioneert zich hierbij als laagdrempelige en actuele informatiebron. Hierbij is verdergaande digitalisering van het aanbod en intensieve samenwerking met diverse lokale en landelijke partners het uitgangspunt. In 2023 zijn een aantal speerpunten benoemd:

- Datagedreven werken: meer en beter gebruik maken van alle informatiebronnen (rapporten, onderzoeken, eigen gegevens) om onze klanten en bezoekers nog beter van dienst te zijn
- Een update van de eerder gebruikte Mosaic-systematiek om onze voornaamste doelgroepen beter in kaart te brengen en de dienstverlening daarop af te stemmen.
- Verdere scholing van bibliotheekpersoneel in de mogelijkheden van lokale, sociaal maatschappelijke dienstverlening en de gespreksvoering dienaangaande (ook: omgaan met verwarde personen, huisvestingsproblematiek en dergelijke)
- Betere afstemming van collectie en dienstverlening tussen Taalhuis en vestigingen IDO, bijvoorbeeld met collectie in de Oekraïense taal.

Openingsuren en vestigingen

C. Bibliotheek heeft inmiddels zeven vestigingen, waarvan zes publiekelijk toegankelijk en één bedrijfsbibliotheek. De vestigingen zijn per week minimaal 250 uur fysiek geopend en toegankelijk. De beschikbare formatie wordt zo optimaal mogelijk ingezet op de momenten dat de meeste bezoekers komen. De drie kleinste vestigingen: Badhoevedorp, Zwanenburg en Spaarndam (alle drie gevestigd in een dorps huis) zijn grotendeels onbemand geopend en een aantal middagen per week is er personeel aanwezig. De drie grote vestigingen: Centrale, Floriande en Nieuw-Vennep zijn allen zelfstandig gehuisvest en derhalve op alle openingsuren bemand. De digitale bibliotheek is 24 uur per dag open voor het raadplegen van collectie en content en het verlengen of reserveren van materialen.

Bezoekers

Post corona is de belangrijkste doelstelling om het aantal bezoekers van voor corona weer terug te krijgen naar de bibliotheek vestigingen. Landelijk toont zich een beeld dat bezoekers van culturele instellingen de weg niet gemakkelijk terugvinden, waarvoor dus de nodige aandacht moet zijn. Behalve aandacht voor de bezoekers van de vestigingen is ook het aantal bezoekers dat komt voor specifiek aanbod van de bibliotheek, vaak zonder lid te zijn, van groot belang. Hiermee laat C. zien welke waarde het vertegenwoordigt in het lokale sociaal maatschappelijke veld.

Leden en uitleningen

Voor de aantallen leden en bezoekers is leidend dat het aantal ten opzichte van het voorgaande jaar gelijke tred moet houden met de landelijke ontwikkeling en daarvan een afwijking mag vertonen van ten hoogste -5%.

Hoewel de landelijke trend van minder gebruik van de fysieke collecties voortzet, hebben we ook gezien dat het gebruik van e-books en luisterboeken in de corona periode significant is toegenomen. C. blijft inzetten op de digitale collectie en content en het gebruik daarvan. Het collectiebeleid van C. voldoet aan de kaders van het landelijke gezamenlijke collectiebeleidsplan. De fysieke collectie wordt erg goed gebruikt en is goed afgestemd op de behoefte van onze inwoners: partner ProBiblio ondersteunt C. daarin en monitort het gebruik ten opzicht van het bezit. Onze collectie is ook nog steeds actueel, met een gemiddeld afschrijfpercentage van 10 %.

Hoewel het ledenaantal iets gedaald is in corona-tijd, is het verlies beperkt gebleven. In 2023 wordt C.-breed ingezet op positionering en zichtbaarheid binnen de gemeente, waarbij ook het terugwinnen van bibliotheekleden een doelstelling is.

C. is onderdeel van het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. Het werkt als een geheel samen en bedient de gezamenlijke gebruikers van deze bibliotheken met 'één collectie Nederland'.

In de catalogus op de website kunnen klanten met één zoekopdracht zoeken, zowel in de collectie van C. als in de bronnen van de Nationale Bibliotheek Catalogus. Hier wordt de landelijk beschikbaar gestelde content aangeboden. Materialen kunnen aangevraagd worden bij alle andere bibliotheken in Nederland: binnen het netwerk in Noord- en Zuid Holland kunnen materialen zelfs zonder extra kosten worden gereserveerd. Hierdoor is de beschikbaarheid van collectie sterk vergroot. C. voert een uniforme ledenadministratie, iets dat noodzakelijk is voor het landelijk databeheer.

C. stelt de landelijk aangekochte e-content (databanken, e-books, oefenprogramma's) beschikbaar via de bibliotheekwebsite. Het landelijke digitale aanbod is veelomvattend, wordt jaarlijks herzien en biedt voldoende variatie voor jeugd en volwassenen. Basisvaardigheden vormen een groot deel van de content. Ook in 2023 zal C. veel energie steken in het onder de aandacht brengen van dit complete aanbod. Tevens worden landelijk stappen gezet om te komen tot een eenduidige wijze van online aanmelden voor de diensten van de bibliotheek via een project rond Single Identity. C. neemt actief deel aan dit project.

Studiebib

Studiebib, onderdeel van C., geeft bijles en huiswerkbegeleiding na schooltijd aan leerlingen vanaf groep 4 basis-onderwijs t/m 6 VWO. Studiebib werkt kostendekkend en is daarmee een goed voorbeeld van cultureel ondernemen. Wel wordt er subsidie gegeven om de kansengelijkheid in Haarlemmermeer te bestrijden. Via Stichting Leergeld, gefinancierd door de gemeente Haarlemmermeer, is er plek voor 60 leerlingen. Zij krijgen gedurende een jaar, twee keer in de week les.

Studiebib heeft inmiddels vijf leslocaties en is van plan om in de loop van 2023 een zesde locatie te openen in Spaarndam. Inmiddels krijgen ongeveer 180 leerlingen één of twee keer les in de week van bevoegde docenten. De ambitie is om in 2023 ruim 200 leerlingen te bereiken.

3.3 Cultureel erfgoed: Historisch Informatiepunt en Toen Haarlemmermeer

Doelstellingen cultuur	Activiteiten/prioriteiten	Prestatie-indicator
Actieve en/of passieve participatie van bewoners aan cultuur/activiteiten op gebied van cultuurhistorie/ raadgeving online archief.	ToenHaarlemmermeer.nl Historisch Informatiepunt	<ul style="list-style-type: none"> ToenHaarlemmermeer.nl zichtbaar maken op website bibliotheek Fysieke erfgoedcollectie op Historisch Informatiepunt in C. Hoofddorp-Centrale Herijking op actuele inhoud, diversiteit aan locaties en gebruiksgemak is een aandachtspunt

Het Historisch Informatiepunt Haarlemmermeer in C. en de website ToenHaarlemmermeer.nl zijn onderdeel van het samenwerkingsverband tussen Cruquius Museum, Historisch Museum Haarlemmermeer, Stichting Meer-Historie, Historisch Archief van de gemeente en C.

Bezoekers van het Historisch Informatiepunt en de website hebben (digitaal) toegang tot het cultureel erfgoed van Haarlemmermeer, waaronder archiefbeelden, locaties en educatie. Herdefiniëring van cultureel erfgoed, met aandacht voor onderbelichte erfgoedlocaties gespreid over de gemeente, vraagt aandacht. Dat geldt ook voor het benoemen en waarderen van het landschap als drager van geschiedenis en inspiratiebron. Voorwaarde voor herdefiniëring is samenwerking met de (potentiële) partners.

C. neemt initiatief voor het vernieuwen en verbinden van het netwerk, gericht op versterking van de erfgoedprogramma's voor een brede doelgroep en het zichtbaar maken van de erfgoedlocaties, zowel het digitale archief als fysiek. Kleinschalige acties (muziek, spoken word, fotografie, dialoog) op locaties met een mobiel podium en laagdrempelige workshops op een erfgoedlocatie dragen bij aan bewustwording van erfgoed in de leefomgeving.

3.4 Architectuur

Doelstellingen	Activiteiten	Prestatie-indicatoren
<p>Kennis, dialoog, ontwerp en participatie Gericht op een brede doelgroep vanuit integrale ruimtelijke vraagstukken: wonen, werken, energietransitie, leren, mobiliteit en voedsel met centrale focus: erfgoed en landschap als basis voor de toekomst</p>	<p>Thema's i.s.m. partners (cultuur, kennis, markt, ontwerp, overheid, bewoners)</p> <ul style="list-style-type: none"> Hybride activiteiten in de vorm van dialoog, workshops, lezingen, excursies, expertmeetings, exposities voor breed publiek met groeiend accent op jongeren Kennisdeling via publicaties, podcasts, video & website Ontwikkeling participatieprocessen en instrumentarium Aanjagen reflectief burgerschap 	<ul style="list-style-type: none"> Aanjager van inhoud, ontwikkeling, coalities Werving fondsen en expertise in natura gericht op kennisoverdracht en samenwerking Optimale inzet lokale, regionale en nationale media Informatieoverdracht en kennisdeling Via de diverse websites en geprinte media: vast en incidenteel programma Bereik 2021 als basis voor een mogelijk bereik 2023 <i>Deelnemers 2.000</i> <i>Bezoekers 6.000</i>

Het architectuurpodium van C. is hét ontwerp- en kennisnetwerk van de regio Haarlemmermeer en Schiphol. Samen met partners biedt dit letterlijk een podium met ruimte voor vragen, informatie, kennisoverdracht en ontwerp, gericht op een betere luchthavenregio, leefbaar met behoud van ruimtelijke kwaliteit.

Schaalsprong en urgente opgaven

De leefomgeving in Haarlemmermeer verandert in hoog tempo. Informatie, verbeelding, praktische kennis, beleving en dialoog zijn nodig om inwoners een actieve rol, een stem, een gezicht te geven. In wat voor regio willen wij leven en hoe ziet dat er dan uit? Die vraag staat al jaren centraal en is tijdens de schaalessprong van 2030 belangrijker dan ooit.

Centraal staan urgente opgaven die de leefbaarheid raken: wonen & verdichting, (landschappelijk) erfgoed & energietransitie, geluidlandschap & luchthaven, mobiliteit. De signalerende functie van C. is het startpunt voor het delen van actuele kansen met de juiste belanghebbenden, variërend van bewoners tot kennisinstellingen, van lokaal naar MRA en nationale schaal. Openstaan voor behoeften en vragen vanuit het netwerk en bewoners is belangrijk; dit kan richtinggevend zijn.

Identiteit en inclusie

Het jonge gebied Haarlemmermeer heeft een schat aan locaties die om aandacht vragen vanuit urgentie of potentie als (nieuw) erfgoed. Waarderen wat er is, de waarde benoemen en versterken van de waarde kan mensen verbinden: dit is mijn wijk of dit is mijn favoriete fietsroute.

De kwaliteit van de leefomgeving bepaalt de kwaliteit van samenleven. Inclusie betekent kwaliteit voor alle soorten inkomens en leefstijlen. Dialoog bouwt aan vertrouwen en sociale samenhang. Het belang van betrokken uitvoerenden en beherende partijen is onderdeel van de processen (gemeente, Ymere, Provincie Noord-Holland enz). Lokale identiteit van wijken en kernen zichtbaar maken, betekent programmering op verschillende locaties met laagdrempelige activiteiten. Georganiseerde participatie en luisteren naar behoeften, dat wil zeggen het aanjagen van reflectief burgerschap is belangrijk in een polariserende samenleving. Meer dan ooit speelt: "u wordt gezien en gehoord."

Participatie heeft een gezicht gekregen in publicaties en exposities die beleidsnota's hebben gevoed. Dat maakt zichtbaar dat er echt wordt geluisterd naar bewoners. Het maakt zichtbaar waar ontwerpogaven liggen en dat bewoners daar invloed op hebben, van Polderlinten tot Veiligheid en Verdichting. C. voedt wederkerigheid en geeft daar betekenis aan.

Landschap als drager van ruimtelijke ontwikkeling

Omdat de ruimtelijke ontwikkeling start met het onderliggende erfgoedlandschap, het ervaren van de plek zelf, programmeert C. altijd op specifieke locaties, zoals dialoog tijdens een fietstocht, in een oude boerenschuur, in de wijk, in een voetbalkantine. Ervaren, beleven, observeren van de opgave is de start van kennis, dialoog en ontwerp op weg naar partnerschappen en het versterken van netwerken, van experts tot ervaringsdeskundigen.

Landschap als podium voor culturele activiteiten

Het landschap als podium is ook de drager van cultuur, van verhalen, van geschiedenis. Jaarlijks beleeft een publieksgroep van alle leeftijden het festival Grazende Zwaan op de Kleine Vennep. Met grondboren naar lokale klei krijgt de Maakplaats Haarlemmermeer betekenis. Een deelnemer riep: 'ik maak mijn geschiedenis'. De Maakplaats kan diverse gedaanten krijgen; bordurend aan Het Grote Polderlintentapijt, verhalend, beeld en muziek makend of ontwerpend aan ruimtelijke modellen.

Jongeren krijgen een podium voor muziek, dans en sport op erfgoedlocaties door samenwerking van de cultuurpartners in Haarlemmermeer. Behalve op vaste plekken kan C. met een mobiel podium het gebied in trekken: op onverwachte locaties vanuit multifunctionele programmering.

De activiteiten zijn gericht op een breed publiek, lokaal en nationaal. De exposities, dialogen, expertmeetings en workshops krijgen een extra accent tijdens de Dag van de Architectuur, Open Monumentendag en Stellingmaand. Op individueel niveau voorziet C. in de groeiende behoefte om verdiepend te lezen, te luisteren en te kijken. De website groeit met artikelen, columns, videopresentaties en podcasts vanuit een diversiteit aan (ervarings)deskundigen en

alle leeftijden.

Het scholenprogramma 'Leren in de Metro(o)lder' heeft een solide basis vanuit co-creatie met externe 'opdrachtgevers' en de school. Erfgoed heeft een plaats in het CKV programma. Meerdaagse Makathons spelen in op de toenemende vraag vanuit het veld en kennisinstellingen naar ontwerpend onderzoek met jongeren.

Meerjarige inhoud geeft mensen kans om aan te haken in hun eigen tempo. Kansen zijn niet zomaar omgezet in tastbare werkelijkheid, de weg ernaartoe kent vele uitnodigende varianten.

Agrarisch erfgoed – voorbeeld van reflectief burgerschap

Tijdens de Polderlintgesprekken benoemen zowel tachtig- als veertienjarigen de behoefte tot behoud en transformatie van agrarisch erfgoed om de identiteit van de polder te waarborgen, de geschiedenis over te dragen en betekenis voor de toekomst te geven. Het vervolg is de kansenkaart, en een coalitie die zich inzet voor aankoop van agrarisch erfgoed.

De participanten van Veiligheidsportretten hebben gevoelens, feiten en aanbevelingen benoemd aan de nieuwe gemeenteraad, in een publicatie met zichtbare wederkerigheid.

Participatie – voorbeeld van actief burgerschap

Participatie als actieve deelname en inbreng krijgt plaats in de dialogen rond de reizende maquette Haarlemmermeer, als verbeelding van de integrale ruimtelijke opgaven. De energietransitie heeft een grote urgentie. Het visualiseren en delen van de opgave is een middel: waar we bouwen kan geen groen zijn, waar we samen energie verbruiken, moet de stroom worden opgewekt. Hoe ziet het eruit?

Actieve dialoog in de vorm van zogenoemde Positieve Dilemma's is een andere vorm van participatie; luisteren en letterlijk naar elkaar toe bewegen. Begrip voor elkaars standpunt voorkomt polarisatie.

Inhoud 2023

- Thuis in Overbos - de toekomst van naoorlogse wijken – met bewoners en jonge architecten, in samenwerking met Ymere, team Onderzoek en Verdichting gemeente Haarlemmermeer
- Haarlemmermeer en MRA - op weg naar gedeelde kennis over nationale opgaven op regionaal niveau
- Voorsorteren op het luchthavenlandschap (veiling, distributie, enz) met Tijs van den Boomen en Theo Baart in samenwerking met collega instelling Arcam
- Laagdrempelige fietsroutes over het wonderbaarlijke landschap rond de luchthaven, individueel of als groep gelardeerd met verhalen, optredens en lokaal voedsel
- Dag van de Architectuur en Open Monumentendag voor breed publiek
- Maquette Haarlemmermeer – dialoog, ontwerp en kennis over de energietransitie en erfgoed
- Het Grote Polderlintapijt – participerend verbeelden, kennis delen, narratief
- Reizende expositie over Reizigers- de toekomst van woonwagens – een participatief project over een nationale ontwerpopgave, in samenwerking met bureau SLA, gemeente Haarlem en Haarlemmermeer

4. Maatschappij en participatie

4.1 Algemeen

C. staat voor een inclusieve samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt, ze neemt iedere behoefte om kunst en cultuur met andere domeinen te verbinden serieus.

De C. activiteiten zijn een belangrijk onderdeel van de algemene voorzieningen in de sociale basisinfrastructuur. C. heeft als onderdeel van haar programma al jaren activiteiten en diensten voor kwetsbare groepen in de Haarlemmermeerse samenleving. Kunst en cultuur is er voor iedereen, niet slechts diegene die het kunnen betalen of er zonder beperking van kunnen genieten. C. streeft ernaar een zo groot mogelijk deel van het eigen aanbod zo inclusief mogelijk te maken, dus voor iedereen toegankelijk. Dat lukt niet altijd en overall, vandaar dat er ook activiteiten speciaal voor mensen met een beperking zijn. Iets meer tijd, iets meer ruimte, iets meer begeleiding. Inclusief als het kan, exclusief als het moet.

In 2023 versterkt C. deze activiteiten en diensten verder en wordt er vaker en verder buiten de eigen muren gekeken. De diverse functies binnen de C. organisatie vervullen hierin ieder hun specifieke rol en werken nauw samen.

Bovendien werkt C. samen met een aantal organisaties op het gebied van sport, zorg en welzijn. Deze organisaties (Ons Tweede Thuis, RIBW, Roads, Spirit, MeerWaarde, Maatvast, Team Sportservice, Stichting Thuiszorg Gehandicapten, MEE, GGZ, Sociaal Team Nieuw-Vennep, ROC van Amsterdam, Nova College, Het Spaarne Gasthuis, Gemeente Haarlemmermeer, Vluchtelingenwerk, GGZ in Geest, Roads, RIBW, Amstelring Dagbesteding, Vrijwilligerscentrale Haarlemmermeer voor Elkaar, Stichting PCSOH, Westerkim en Horizon, Mantelzorg) komen regelmatig in C. aan het Raadhuisplein samen als 'Groep samenwerken sociaal domein'. C. en gemeente Haarlemmermeer maken onderdeel uit van deze groep. Hier komen mooie samenwerkingsinitiatieven uit voort, zo worden sinds een aantal jaar vakantieactiviteiten voor (kwetsbare) groepen door verschillende aanbieders in Haarlemmermeer gebundeld in een vakantiekalender.

In 2023 hoopt C. haar spilfunctie voor het verbinden van kunst en cultuur met activiteiten van zorg en welzijn verder op te pakken, bijvoorbeeld in het project Meemakers. Kern van het project is het uitvoeren van pilots van samenwerkende organisaties voor cultuur en zorg en welzijn. De pilots zijn altijd een antwoord op een vraag van inwoners uit Haarlemmermeer. Ook participeert C. actief in het regionaal gezondheid preventieakkoord. Belangrijk hierbij is de bewustwording van inwoners van wat kunst en cultuur voor welzijn en gezondheid kan betekenen.

4.2 Taalhuis

Doelstellingen C. Taalhuis	Activiteiten/Prioriteiten	Target C.bibliotheek /Prestatie-indicator
Terugdringen laaggeletterdheid.	Activiteiten organiseren, coördineren, samenwerkingsverbanden opzetten of versterken, vrijwilligers werven en aansturen.	Aanstelling C.taalhuis coördinator 18 uur/week. 25 taalvrijwilligers zijn geworven en getraind.
Laaggeletterden beter in de maatschappij laten participeren en betere kansen op de arbeidsmarkt bieden. En de impact van C. taalhuis vergroten.	Samenwerkingsverbanden opzetten/ versterken, m.n. op gebied van doorverwijzing NT1'ers (werkgevers en organisaties sociaal domein). Organiseren camouflage cursussen. Bestaande en nieuwe activiteiten organiseren. Uitbreiding Taalwandelingen in Badhoevedorp.	350 taalvragers hebben de C.taalhuisbalie en/of C.taalhuispunten bezocht, waarvan minimaal 5 NT 1-ers 125 unieke deelnemers aan aanbod Taalhuis en 20 vrijwilligers Digitaal cursusaanbod beschikbaar op de website en C.taalhuis oefen-pc's

De Haarlemmermeerse versie van het landelijke Taalhuis is een centrale, laagdrempelige plek voor laaggeletterden en vrijwilligers, waar laaggeletterden kunnen werken aan hun taalontwikkeling. C. biedt een overzicht van het aanbod rond taal in de buurt, mensen worden zo goed mogelijk begeleid naar het meest passende onderwijs in Haarlemmermeer, hun digitale vaardigheden kunnen versterkt worden en mensen kunnen zich aanmelden als vrijwilliger. Er wordt ingezet op het terugdringen van laaggeletterdheid, betere participatie in de maatschappij en vergroting van kansen op de arbeidsmarkt door een effectieve netwerkorganisatie en het aanbieden van een combinatie van professioneel en informeel educatief aanbod.

Activiteiten 2023

C. zoekt verdere aansluiting bij organisaties en projecten binnen de sociale domeinen Werk & Inkomen, Gezondheid, Welzijn en Gezin, om laaggeletterden te signaleren, met extra aandacht voor NT1'ers. C. wil nieuwe samenwerkingsverbanden opzetten en huidige versterken, met name op het gebied van doorverwijzing laaggeletterden.

- C. initieert waar nodig taalaanbod en activiteiten in aansluiting bij het huidige (taal)aanbod en breidt het huidige aanbod uit. C. zorgt voor de werving en aansturing van de vrijwilligers.
- C. wil de zichtbaarheid en daarmee het bereik vergroten en meer laaggeletterden (met name ouders) bereiken om zodoende in een vroeg(er) stadium de cyclus van laaggeletterdheid te doorbreken. C. initieert hiertoe PR en andere promotionele activiteiten.
- C. werkt samen met bedrijven en instellingen om de bewustwording van laaggeletterdheid te bevorderen (met extra aandacht voor NT1'ers), zodat er beter rekening gehouden kan worden met deze groep en zij worden

geholpen.

- C. zet in op het vergroten van het netwerk met nieuwe partners.
- C. zorgt voor een digitaal cursusaanbod beschikbaar op de websites en Taalhuis oefen PC's.

4.3 JIP (Jongeren Informatie Punt)

Doelstellingen	Activiteiten	Prestatie-indicator
Kennis en informatie	Via de gemeente is JIP het officieel aangewezen portaal voor informatie & advies voor jongeren in Haarlemmermeer. Staat in de keten onder preventie in het sociaal domein. C. geeft middels C.JIP informatie en voorlichting aan jongeren en bevordert de participatie van jongeren in de samenleving. C.JIP is aangesloten als partner bij het CJG.	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet van 16 productieve uren per week, waarmee C.JIP gedurende het gehele kalenderjaar bemand is. • C.JIP onderhoudt een actuele informatiewebsite. • Minimaal een keer per week 'live' spreekuur gedurende het jaar. • Pauzespreekuur op zoveel mogelijk VO scholen waar belangstelling is. C.JIP nodigt actief uit. • Uitvoering van diverse activiteiten en projecten naar eigen invulling om inhoud te geven aan de informatie- en adviesfunctie. • Uitvoering van twee trajecten 'peer education' per jaar, met een inzet van maximaal 104 productieve uren per traject (vier uur per week en 26 weken lang).

Het Jongeren Informatie Punt (JIP) geeft informatie & advies over en voorlichting aan jongeren van 12-23 jaar en als secundaire doelgroep aan ouders/professionals. Het JIP bevordert daarmee jongerenparticipatie in de samenleving, heeft als doel preventie en signalering van problemen onder jongeren en is partner bij de partner- en kennisorganisatie Centrum Jeugd en Gezin Haarlemmermeer.

Een belangrijk informatie- en contactkanaal is de website www.jiphaarlemmermeer.nl. De website is de etalage voor alles wat van belang is voor jongeren in Haarlemmermeer. Het JIP zorgt voor actuele en relevante informatie. Het JIP communiceert daarnaast via kanalen/socials die het meest aansluiten bij jongeren. Verbinding en uitwisseling met partners uit het sociaal domein en daarbuiten over informatie en achtergrond met betrekking tot jongeren, is hierbij onontbeerlijk.

Het JIP houdt zich naast deze dienstverlening, bezig met de uitwerking van jongerenbeleid door middel van samenwerking binnen de projectgroep Chill Out (vanuit de gemeente), nieuwe jongeren ontwikkelingen/doelgroep signalering in de gemeente Haarlemmermeer (belangenbehartiging). Daarbij wordt zoveel als mogelijk samengewerkt met andere instellingen die, op wat voor manier dan ook, betrokken zijn bij jongeren (-onderwerpen). In de (JIP) dynamiek van voorlichting, contact met scholen/ instanties, inloop-sprekuren en digitaal contact, creëert het JIP diverse mogelijkheden voor en door uitwisseling en verbinding van informatie voor jongeren en voor professionals.

Het (pauze) inloop- spreekuur wordt gehouden op meerdere VO scholen in Haarlemmermeer. Dit wordt voortgezet in 2023 en waar mogelijk uitgebreid. Samenwerking met relevante partners wordt actief gezocht en waar mogelijk aangegaan. Tijdelijk of duurzaam.

Het JIP streeft naar de uitvoering van twee Peer education (PEP) trajecten. Bij voorkeur een traject in het voortgezet onderwijs en primair onderwijs, en een traject in het Basis onderwijs (groep 8).

4.4 Aanbod voor doelgroepen

C. zet zich in voor alle inwoners van Haarlemmermeer, dus ook voor hen die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met cultuur. Door aangepast aanbod te creëren en faciliteren, zorgt C. voor een breder publiek en inclusief aanbod. Momenteel zijn er diverse activiteiten voor verschillende kwetsbare doelgroepen. In 2023 maakt C. een plan om de activiteiten die al gedaan worden in het sociaal domein, zichtbaarder te maken. C. is aangesloten bij Haarlemmermeer Doet Mee, waardoor cultuur ook mogelijk is voor de inwoners met een klein budget.

Om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeftes van de (kwetsbare) inwoner, werkt C. intensief en nauw samen met (sociale) partnerorganisaties en neemt deel aan verschillende maatschappelijke werkgroepen in de gemeente zoals eenzaamheidswerkgroepen, samenwerken in het sociaal domein, en de wegwijzers. C. ziet haar rol in het sociaal domein als vertegenwoordiger van cultuur en verbinder tussen organisaties en domeinen.

Binnen het sociaal domein van C. is er een grote diversiteit aan aanbod, onderwerpen en doelgroepen. Trainingen, workshops, lezingen, cursussen en bijeenkomsten zorgen voor een divers publiek. Zo worden er voor (eenzame) senioren verschillende activiteiten georganiseerd. My Generation is een wekelijkse digitale en fysieke seniorenmiddag met cultuurcafé, rockkoor en meerdere bands. Een project in samenwerking met Amstelring. Ook organiseert C. in samenwerking met Amstelring elke maand de ontmoetingsplek 'Het Roze Regenboogcafé' voor senioren LHBTIQ+'ers en een maandelijks bijeenkomst van 'De Polderjongens' voor senioren mannen.

Het Oogcafé is een maandelijks bijeenkomst voor blinden en slechtzienden, een samenwerking met de Oogvereniging. Het Oogcafé informeert inwoners en verbindt hen bijvoorbeeld aan de Slimotheek, gefaciliteerd door de

bibliotheek in Hoofddorp-centrum en in Nieuw-Vennep. Een uitleen van slimme apparaten.

De 'Extra-cursussen' zijn reguliere cursussen, maar dan exclusief voor een beperkte doelgroep. Een aangepaste vorm speciaal afgestemd op behoeftes en beperkingen van de doelgroep. Onder andere Tekenen en Schilderen, Keramiek, Theater, de 'Beste Band' en Game Development. Ook zorgt C. voor cultuurparticipatie met Het Proefatelier, voor kinderen en jongeren met een beperking en kunstproject Beat the Boxes voor jongvolwassenen met een psychische kwetsbaarheid in samenwerking met RIBW K/AM. Hoofddorp aan Zee is specifiek voor kinderen uit armoedegezinnen die niet op vakantie kunnen, in samenwerking met Stichting Leergeld kunnen deze kinderen gratis deelnemen aan een vakantie-programma vol kunst & cultuur.

De Dagbesteding van C. biedt mensen met een beperking ruimte om zich te ontwikkelen in een dagelijkse routine. Er is een lunchteam dat de medewerkerslunch en andere culinair creatieve uitingen in C. verzorgt. Daarnaast komen twee keer in de week de acteurs van de dagbesteding Theater naar het theaterlokaal. Een specialist van Stichting RAUW voert de dagbesteding uit.

C. verzorgt naast bijeenkomsten en activiteiten voor kwetsbare doelgroepen, ook informatievoorziening en diensten. Elke donderdag verzorgt Het Juridisch Loket een inloopsprekruur voor inwoners met adviesvragen. De dienst Bibliotheek aan Huis zorgt ervoor dat inwoners die niet mobiel zijn, toch kunnen genieten van boeken. In 2023 wordt gezocht naar nieuwe verbindingen en de mogelijkheid om het zichtbaar te maken en het bereik uit te breiden.

MeeMakers, signaleert de mogelijkheid van nieuwe initiatieven in Haarlemmermeer.

Theateractiviteiten worden over het algemeen goed gevonden en bezocht door senioren. En waar dat, voor de ouderen in kwestie, problematisch wordt om helemaal zelfstandig te doen, zijn er initiatieven om dit proces te stimuleren en te ondersteunen. Zo werkt C. op regelmatige basis samen met de stichting Vier het Leven, de Heemstedse Kunst Kring, Amstelring De Seniorenbus en incidenteel met andere ouderenverenigingen.

Aan de aanbodzijde houdt C. rekening met alle gender-, cultureel diverse achtergrond- en andere invalshoeken. Deze voorstellingen worden als zelfstandige kunst- /cultuurproducten aangeboden en meestal niet in het kader van een informeren of ondersteunend project.

De gebouwen zijn over het algemeen goed rolstoeltoegankelijk en in alle zalen zijn speciale rolstoelplekken. Mensen met een verstandelijke beperking haken regelmatig aan bij kindervoorstellingen of bij bepaalde grote zaal voorstellingen als populaire muziek of laagdrempelige komieken. Dit wordt in principe ingeschat, gekozen en bepaald door hun ouders/verzorgers.

Incidenteel biedt C. voorstellingen aan die getolkt worden voor slechthorenden, of becommentarieerd en vooraf gevoeld voor slechtzindenden. Hierbij haakt C. in de regel aan bij externe aanbieders die zelf het initiatief nemen. Daardoor vindt dit helaas op relatief wisselvallige basis plaats. Bezoekers zijn zeer enthousiast.

5. Cultureel en Commercieel Ondernemerschap

Ondernemerschap in de culturele sector (soms terecht, soms onterecht aangeduid als cultureel ondernemerschap, want er bestaat ook 'gewoon' ondernemerschap in de culturele sector) is een vaak terugkerend thema in het strategisch denken rondom C.. Steeds vaker klinkt (bijvoorbeeld vanuit de overheid) het geluid dat ook de culturele sector voor een groter deel haar eigen broek dient op te gaan houden. Het maakt daarbij echter nogal verschil over welk deel van de sector je precies spreekt. Historisch gezien moet er bijvoorbeeld veel (gemiddeld zo'n 85%) overheids-ondersteuning bij bijvoorbeeld bibliotheken, omdat zij relatief geringe (abonnements-) inkomsten hebben tegenover relatief forse (personeels-, huur-, boeken-) kosten. Voor schouwburgen en poppodia geldt dan weer dat de wijze van programmeren (grote, populaire namen, versus kwalitatief hoogstaand aanbod voor een wat kleinere doelgroep - klassieke muziek, toneel, dans - dan wel 'niche'-, experimenteel- of nog onbekend aanbod) al heel veel invloed heeft op de eigen inkomsten. Waarbij ieder theater of poppodium uiteindelijk streeft naar een mooie en gezonde mix van beiden. Ook de aanwezigheid van eigen horeca biedt daarbij nog kansen de eigen inkomsten te verhogen. De 'mix' tussen overheidssteun (subsidie) en eigen inkomsten is dan ook overall in de sector anders. In zijn totaliteit geldt dat C. momenteel ongeveer 25% van haar inkomsten zelf weet te genereren. In de afgelopen tien jaar is dit bedrag met zo'n 800.000 euro gestegen; van 4,2 miljoen naar 5 miljoen euro op jaarbasis.

Het onderscheid tussen cultureel ondernemerschap (oftewel ondernemerschap in het verlengde van het culturele aanbod: ticketverkoop, cursusgeld, abonnementen, horeca bij cultureel programma, sponsoring van culturele activiteiten) versus 'gewoon' ondernemerschap (met name verhuur van faciliteiten aan derden, plus bijbehorende horeca en verhuur van diensten) is vooral een theoretisch onderscheid. Zo is bijvoorbeeld een (groot) deel van de verhuur aan derden toch weer 'cultureel' van karakter omdat dit verhuur aan andere culturele partijen (dansscholen, koren, orkesten, toneelverenigingen, etc.) betreft, waarbij in dat geval sprake is van een zgn. 'cultureel tarief' (verhuur tegen alleen de daadwerkelijke kosten). Hier wordt dan dus niet op verdiend, maar deze culturele verhuur behoort - nu eenmaal bij de 'opdracht' vanuit de gemeente aan C.. In beide gevallen, cultureel en 'gewoon' ondernemerschap, geldt dat C. continu streeft naar winstoptimalisatie, door verhoging van inkomsten en/of door het bereiken van een efficiëntere bedrijfsvoering (kostenreductie, planning, etc.).

Onderdeel van de recent doorgevoerde interne reorganisatie van Het Cultuurgebouw tot C. is dat we voortaan ondernemerschap, cultureel dan wel 'gewoon', een prominentere plek in de organisatie- en besluitvormingsstructuur hebben gegeven. Een nieuwe afdeling Horeca & Verhuur (dan wel Sales) zal daarbij een sleutelrol gaan vervullen, zowel binnen de directie Bedrijfsvoering & Services als ook in afstemming met de afdelingen binnen de directie Culturele en Educatieve Programma's. In afstemming met deze nieuwe afdeling zal explicieter gekeken gaan worden naar het directe rendement van programma's en aanbod. Dit wil overigens absoluut niet zeggen dat er straks geen plaats meer is voor urgent en belangwekkend, maar uiteindelijk toch verliesgevend aanbod - daarvoor ontvangt C. tenslotte een belangrijk deel van haar subsidie - maar het betekent wel dat een beter besef binnen de organisatie zal gaan ontstaan van bepaalde keuzes en de consequenties daarvan in o.a. financiële zin. Uiteindelijk zal dit leiden tot een afgewogener en beter stuurbaar beleid, als ook een efficiëntere bedrijfsvoering, met een daarbij nog steeds kwalitatief hoogstaand en divers aanbod, met een uiteindelijk beter rendement en ook een betere afstemming tussen enerzijds het brede culturele en educatieve aanbod en anderzijds de (culturele en commerciële) exploitatie en dus ook de eigen inkomsten.

Nu de corona-jaren hopelijk goeddeels achter ons liggen, hebben we weliswaar nog te maken met andere uitdagingen als aankomende gemeentelijke bezuinigingen, steeds hogere inflatie, enorme prijsstijgingen in o.a. energie en inmiddels ook nog het indirecte effect van een oorlog in Oekraïne, maar is het zeker ook zaak weer vooruit, en om ons heen, te gaan kijken. Om de samenwerking op te zoeken met lokale en regionale ondernemers en bedrijven die mogelijk interesse hebben in een 'cultureel inhoudelijke' samenwerking en/of partnership met C. Ook dit is namelijk (cultureel) ondernemerschap en een potentiële bron van extra eigen inkomsten. C. zet in de komende jaren daarom weer pro-actief in op dergelijke partnerships, middels lidmaatschap en aanwezigheid bij lokale en regionale business events en netwerkgelegenheden en middels het ontwikkelen van een eigen prospectus van potentiële samenwerkingsmogelijkheden.

Tenslotte streeft C. uiteraard continu naar optimalisatie van haar primaire bron van eigen inkomsten: kaartverkoop, cursusgeld en abonnementen. Een recent hervormde, goed en up-to-date geoutilleerde marketingafdeling wordt hiervoor strategisch ingezet, waarbij de focus steeds meer wordt verlegd naar 'online' marketing en zgn. 'cross- & up-selling' tussen de verschillende onderdelen van C., om zo een zo hoog mogelijk synergie-effect te bewerkstelligen.

Een eerste uitdaging daarbij is de klappen, opgelopen in ruim twee jaar corona, eerst weer teniet te doen en weer terug te keren op het niveau van 2019. Daarna is het zaak de gestage groei in eigen inkomsten zoals die tot 2019 al jarenlang het geval was, weer op te pikken en voort te zetten. Dat doet C. inmiddels met de gehele organisatie, zoals die in 2022 is heringericht met het oog op een effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering, inclusief een nog weer explicietere aandacht voor het eigen ondernemerschap, als ook het rendement van de organisatie en haar brede en diverse 'output'.

Nawoord

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van het activiteitenplan 2023. Wederom een lange beschrijving van een ongelofelijke rijkdom aan activiteiten en aanbod in een breed spectrum van kunst en cultuur, uitgaan en entertainment, onderwijs en vrije tijd, kennis en ontwikkeling en maatschappelijke betrokkenheid. Met dit jaar evenwel niet zozeer de focus op 'méér' en 'groei', want dat kan nu eenmaal niet ieder jaar, zeker niet in moeilijkeren tijden, maar juist op 'bestendiging' en 'zichtbaarheid'. Om juist met wat er allemaal al is een zo groot en divers mogelijk publiek, bestaande uit tal van verschillende doelgroepen, in alle delen van deze grote en uitgestrekte gemeente te bereiken en te verrassen. C. gaat er vanuit dat zij dat in 2023, onder een nieuwe naam en met een nieuwe frisse uitstraling en communicatie, ook echt gaat waarmaken! Aan C. zal het niet liggen!

